

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra tvoria dve tesne zviazané a obsahovo sa prelínajúce zložky, a to jazyková a literárna. Cieľom oboch zložiek je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Základom literárnej zložky je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od analytického čítania až po schopnosť pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni spracovania (syntetické a hodnotiace čítanie).

Vnútročné delenie predmetu slovenský jazyk a literatúra je v plnej kompetencii učiteľa a príslušnej predmetovej komisie, rovnako ako aj osnovanie učiva počas štúdia.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu.

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy v 1. – 4. ročníku gymnázia s osemročným vzdelávacím programom je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

A) Všeobecné ciele:

- Podporovať sebadôveru žiaka vo svojom prejave tak písomnom ako i ústnom
- Osvojiť si vedomosti, ktoré umožnia žiakovi vzdelávať sa po celý život
- Vedieť zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote
- Pripraviť žiakov na stav zodpovedného občana, schopného sa podieľať na rozvoji demokratickej spoločnosti, kultúrnej otvorenosti
- Vnímať a postupne osvojiť si materinský jazyk ako mnohotvárnny prostriedok komunikácie
- Zvládnuť základné pravidlá medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia
- Nadobudnúť k jazyku pozitívny vzťah
- Nadobudnúť vzťah k slovenským umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúceho z umeleckých textov a rozvíjať svoje emocionálne a estetické cítenie a vnímanie
- Pestovať príslušnosť jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka
- Viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry – verbálne i písomné jazykové prejavy
- Zvládnuť a pochopiť počúvanie, komunikáciu – hovorenie, čítanie a písanie s porozumením

B) Špecifické ciele:

v komunikačnej oblasti

- Položiť základy komunikačných zručností, t. j. naučiť sa vnímať a postupne si osvojovať materinský jazyk ako prostriedok, ktorým sa získavajú a následne odovzdávajú informácie, vedomosti a zážitky, vyslovujú vlastné názory i postoje,
- Účinne sa dorozumievať v bežných komunikačných situáciách,
- Riešiť bežné komunikačné situácie.

v spoločenskej oblasti

- Učiť sa porozumieť sebe samému, vymedziť si vlastné miesto v spoločnosti rovesníkov,
- správať sa asertívne, byť tolerantný, prosociálny, naučiť sa spolupracovať.

v kognitívnej oblasti

- získať lásku a úctu k materinskému jazyku,
- naučiť sa správne, čitateľne, esteticky a primerane rýchlo písať, t. j. osvojiť si techniku písania a precvičovať sa v nej,
- osvojiť si správnu artikuláciu a výslovnostnú normu,
- naučiť sa ústne formulovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- osvojiť si základy pravopisnej normy, naučiť sa používať správne slová/tvary slov,
- naučiť sa analyzovať text, vyhľadávať jazykové javy, triediť ich, vyhodnocovať a postupne zaraďovať do systému,
- naučiť sa orientovať v jazykových príručkách,
- naučiť sa reprodukovat' text a cvičiť sa v uplatňovaní prebratých jazykových javov pri tvorbe vlastných textov v ústnej a písomnej podobe,
- cvičiť sa v tvorení kultivovaných jazykových prejavov,
- rozoznávať štylisticky primerané a neprimerané prostriedky,
- vedieť plynule s porozumením čítať veku primeraný umelecký a odborný text, poznávať a rozlišovať tieto texty, orientovať sa v nich, vedieť zaznamenať a vypísať základné údaje z textu,
- prostredníctvom literatúry posilniť poznatkovú rovinu, ktorá rozmnožuje vedomosti;
- zážitkovú rovinu, ktorá sprostredkúva emotívne poznanie sveta; výchovnú rovinu, rozvíjajúcu osobnosť žiaka; komunikatívnu rovinu, ktorá mu umožňuje odovzdať poznané a precítené a estetickú rovinu, formujúcu kvality jeho života.

III. Predmetové kompetencie

Kľúčové kompetencie

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
používať kognitívne operácie	tvoriť, prijať a spracovať informácie	akceptovať skupinové hodnoty	vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
učiť sa sám aj v skupine	vyhľadávať a sprostredkovať informácie	spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	vytvárať si vlastný hodnotový systém.
uplatňovať kritické myslenie	formulovať svoj názor a argumentovať	tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	
formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne	vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	regulovať svoje konanie a chrániť

Myslieť tvorivo	vyjadriť vôľu a city		vlastný život
-----------------	----------------------	--	---------------

Kompetenčný profil absolventa:

Jazyk a sloh:

Čítanie s porozumením	
I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. • Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. • Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. • Overiť si význam slova. • Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam. • Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti
III. Pochopiť kompozíciu textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu. • Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. • Určiť syntaktické zloženie viet. • Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Písanie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. • Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	<ul style="list-style-type: none"> • Zostaviť osnovu, koncept. • Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. • Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. • Prispôsobiť formálnu úpravu textu

	vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	<ul style="list-style-type: none"> • Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky. • Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. • Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. • Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek. • Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. • Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	<ul style="list-style-type: none"> • Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. • Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. • Vytvoriť čistopis. • Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

Hovorenie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. • Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. • Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. • Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. • Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. • Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. • Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. • Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	<ul style="list-style-type: none"> • Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s

	<p>ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rešpektovať jazykové pravidlá
IV. Štylizovať text.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoriť jednoduché vety a súvetia. • Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. • Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. • Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. • Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. • Využívať gestikuláciu a mimiku.

Literatúra:

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE	
Zložka - literatúra	<ul style="list-style-type: none"> • Recitovať spamäti prozaické a básnické diela. • Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text. • Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. • Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. • Modulovať hlas podľa zmyslu textu. • Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. • Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. • Usporiadať známe javy do tried. • Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. • Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. • Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. • Transformovať literárny text. • Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text. • Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici. • Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jazyk – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
literatúra – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
sloh – 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Obsahový štandard:

1. časť – jazyk

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý	1. Zvuková rovina jazyka a pravopis	3
	2. Významová / lexikálna rovina	8
	3. Tvarová / morfológická rovina	23
	4. Syntaktická / skladobná rovina	26
	5. Jazykoveda a národný jazyk	6

ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. • správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania. • pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné), hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. • samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu. • skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom	<p>hláskoslovie</p> <ul style="list-style-type: none"> • znelé – neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky, • delenie hlások • slabikotvorné spoluhlásky l, l', r, r'; • rozdeľovanie slov na slabiky <p>výslovnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/ viazaná výslovnosť, • spodobovanie, • výslovnosť a výskyt ä, • výslovnosť slabík de-di, te-ti, ne-ni, le-li v cudzích slovách <p>prozodický systém reči</p> <ul style="list-style-type: none"> • melódia, • prestávka, • sila hlasu, • tempo, • hlavný slovný prízvuk, • dôraz,

<p>aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. • opraviť texty vytvorené spolužiakom s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. • tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. • v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. • správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. • funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. • správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li. 	<p>pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpunkčné znamienka - úvodzovky, spojovník, pomlčka, čiarka, • priama reč, • uvádzacia veta, • vybrané slová, • rytmické krátenie, • vsuvka, • oslovenie, • prístavok
--	--

VÝZNAMOVÁ / LEXIKÁLNA ROVINA (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte. • v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. • na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. • určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich vplyv na zmenu lexikálneho významu. • v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. • určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. • pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. 	<p>slovná zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • systematizácia, • spisovné slová, • nespisovné slová - slangové slová, nárečové slová, • spisovný jazyk a nárečia, • domáce slová, • slová cudzieho pôvodu, • zastarané slová, • nové slová, • historizmy, • archaizmy • odborné slová • slovníky - pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov, frazeologický • jednoslovné / viacslovné pomenovanie združené pomenovanie, ustálené slovné spojenia/frazeologizmy, príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie

	<ul style="list-style-type: none"> • jednovýznamové / viacvýznamové slová • synonymá, • antonymá <p>tvorenie slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodzovaním - odvodené slová, • slovotvorný základ, základové slovo, • skladaním - zložené slová, • skratky • preberanie slov • nepriame pomenovania (metafora) <p>významová rovina</p> <ul style="list-style-type: none"> • synonymá, • antonymá
--	---

TVAROVÁ / MORFOLOGICKÁ ROVINA (23)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. • určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. • roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. • určiť slovné druhy a svoje tvrdenie zdôvodniť. • vysvetliť úlohu sloviac v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise. • vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prídavných mien a prísloviac v texte. • vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte. • vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. • vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 	<p>podstatné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh, • gramatické kategórie, • rozdelenie podstatných mien - konkrétne / abstraktné, všeobecné / vlastné, životné / neživotné, • vzor • pomnožné podstatné mená, • rod pomnožných podstatných mien • podstatné mená mužského rodu zvieracie, neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani <p>prídavné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh, • rozdelenie: akostné, vzťahové, privlastňovacie, druhové, • gramatické kategórie, • vzor: pekný, cudzí, matkin, otcov, páví, • stupňovanie <p>zámená</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • základný tvar, • skloňovanie, • delenie zámen: osobné zámená – základné / privlastňovacie opytovacie ukazovacie <p>číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh • skloňovanie čísloviac,

	<ul style="list-style-type: none"> • gramatické kategórie - rod, číslo, pád, • delenie - určité / neurčité, základné / radové, násobné <p><u>slovesá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh, • časovanie, • gramatické kategórie - osoba, číslo, čas, • spôsob – oznamovací, rozkazovací, podmieňovací, • vid – dokonavý / nedokonavý, • slovesné tvary – jednoduchý/ zložený, • sloveso byť, • zvrtné/nezvrtné slovesá • neurčitok, • plnovýznamové / neplnovýznamové slovesá <p><u>príslovky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh , • druhy prísloviak • stupňovanie prísloviak <p><u>predložky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh , • väzba s pádom, • vokalizácia <p><u>spojky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh , <p><u>častice</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh , <p><u>citoslovcia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh ,
--	--

SYNTAKTICKÁ / SKLADOBNÁ ROVINA (26)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p><u>Žiak vie/dokáže:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. • na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie). • samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • správne tvoriť vety so záporom. 	<p><u>veta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá veta -holá, rozvítá, rozvítá s viacnásobným vetným členom, • vety podľa obsahu • slovosled, • jednočlenná veta – slovesná / neslovesná, • dvojčlenná veta – úplná/ neúplná, • jednoduché súvetie, • interpunkcia vo vete, • zápor v slovenčine • súdržnosť textu <p><u>hlavné vetné členy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podmet – vyjadrený / nevyjadrený,

<ul style="list-style-type: none"> • samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. • počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 	<ul style="list-style-type: none"> • prísudok – slovesný/ neslovesný/slovesno-menný, • vetný základ <p><u>vedľajšie vetné členy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • predmet, • príslovkové určenie, • prívlastok – zhodný/nezhodný • prístavok <p><u>vetné sklady</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • prísudzovací, • zhoda
---	---

JAZYKOVEDA A NÁRODNÝ JAZYK (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vid' výkonový štandard v predchádzajúcich tematických celkoch, • systematizovať a zhrnúť učivo 	<p><u>národný jazyk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovný jazyk, • nárečia <p><u>jazykoveda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • náuka o zvukovej rovine jazyka, • náuka o významovej / lexikálnej rovine jazyka, • náuka o tvarovej / morfolologickej rovine jazyka, • náuka o skladobnej / syntaktickej rovine jazyka

2. časť – sloh

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý	1. Práca s informáciami	3
	2. Jazykové štýly a slohové postupy	4
	3. Výkladový slohový postup	13
	4. Rétorika a komunikácia	3
	5. Projekt	10

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. • na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. • samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať 	<p><u>PRÁCA S INFORMÁCIAMI (3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • informácia • kľúčové slová, • osnova, • výťah, • tabuľka, • graf

akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.

- v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný veku žiaka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.
- na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej, vyvodit' hlavnú myšlienku a pointu.
- obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
- vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady.
- prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
- vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
- rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní.
- identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov.
- na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.
- určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.
- identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
- na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné

JAZYKOVÉ ŠTÝLY A SLOHOVÉ POSTUPY (4)

- **jazykové štýly:**
náučný,
administratívny,
publicistický,
rečnícky,
hovorový,
umelecký
- **slohové postupy**
informačný,
rozprávací,
opisný,
výkladový

VÝKLADOVÝ SLOHOVÝ POSTUP (13)

- **odborný opis**
- **výklad,**
- **úvaha**
- argument,
- dokazovanie,
- dôkaz
- názor

RÉTORIKA A KOMUNIKÁCIA (3)

- artikulácia,
  - sila hlasu,
  - gestikulácia,
  - mimika
  - postoj,
  - diskusia,
  - debata
  - argument,
  -
  -
  - situácia
  -
  - komunikácia,
  -
- protiargument,
komunikačná
- efektívna
- asertívna

<p>znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. • na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť. • urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu. • vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. • vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. • z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich. • pripraviť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému. • pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii. • pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov. • prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. • pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. • v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte. • zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte. 	<p>komunikácia</p> <p><u>PROJEKT (10)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • projekt, • časopis, • noviny, • oznámenie, • správa, • pozvánka, • inzerát, • reklama • cielený rozhovor (interview)
---	---

- systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.
- vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte.
- zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte a použiť ich v texte.
- z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.
- porovnať a odlišiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.
- samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.
- prijať hodnotenie druhých (spoluziakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu.
- zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
- napísať čistopis.
- spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.
- sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.
- samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
- samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne.
- samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému.
- použiť vhodné jazykové i

<p>mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <ul style="list-style-type: none"> • v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. • v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu • pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže vhodné výrazové prostriedky • správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu. • zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom. • vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. • v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. • samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text. • na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera. • vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. • primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	
---	--

3. časť – literatúra

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý	1. Próza	40
	2. Poézia	10
	3. Divadelná hra	16

PRÓZA (40)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu prozaického textu. na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu. určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru a svoje tvrdenie odôvodniť. vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečíta a prezentuje v dramatizovanom čítaní. vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uvedie, čo ho vyvolalo. 	<p>základné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> literárna forma - poézia, próza, literatúra pre deti, dobrodružná literatúra, umelecká literatúra náučná literatúra literatúra faktu, vedecko-fantastická literatúra, vedecko-populárna literatúra <p>literárne druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> lyrika- prírodná lyrika, ľúbostná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika epika dráma <p>štruktúra diela</p> <ul style="list-style-type: none"> hlavná myšlienka, dej, téma, literárna postava - hlavná, vedľajšia, rozprávač – ja/on forma, spôsob rozprávania vnútorná kompozícia diela – úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, vonkajšia kompozícia lit. diela – nadpis, odsek, kapitola, diel <p>štylizácia textu</p> <ul style="list-style-type: none"> dialóg, monológ <p>literárne žánre</p> <ul style="list-style-type: none"> poviedka, román – detektívny román, dobrodružný román, biografický román, historický román, dievčenský román, román vo forme denníka aforizmus

POÉZIA (10)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • recitovať básň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a vytvoriť vlastné príklady. • analyzovať básň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. • vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. • určiť v texte štylistické prostriedky a vysvetliť ich. • vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>všeobecné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • literárna forma - poézia, próza, • umelecká literatúra <p>literárne druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • lyrika- prírodná lyrika, ľúbostná lyrika • epika • dráma <p>literárne žánre</p> <ul style="list-style-type: none"> • básň, • modlitba <p>štruktúra diela</p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavná myšlienka, • téma , • vonkajšia kompozícia literárneho diela nadpis, verš, strofa <p>štylizácia textu</p> <ul style="list-style-type: none"> • básnické umelecké prostriedky - prirovnanie, zdrobnenina, personifikácia, metafora, epiteton, básnická otázka, nonsens <p>metrika</p> <ul style="list-style-type: none"> • rým – združený, striedavý, obkročný, prerývaný • rytmus; • refrén, • viazaná umelecká reč • verš, • voľný verš

DIVADELNÁ HRA (16)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. • na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu dramatického textu. • na základe analýzy prerozprávať obsah dramatického textu. 	<p>základné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • herec, • režisér, • scenárista, • scenár, • dramaturg, • divadelná hra, • rozhlas, • televízia,

<ul style="list-style-type: none"> • výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru a zdôvodniť svoje stanovisko. • vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi. • transformovať dramatický literárny text na prozaický. • vytvoriť krátky dramatický text. • analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uvedie, čo ho vyvolalo. 	<ul style="list-style-type: none"> • film, <p><u>literárne žánre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tragédia, • komédia, • činohra <p><u>štruktúra diela</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dej, • literárna postava, • dejstvo <p><u>štylizácia textu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dialóg • monológ
---	--

V. Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy a formy všeobecne:

- *Motivačné metódy* ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela alebo inej pomôcky).

- *Expozičné metódy* - *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností), *aktívne počúvanie*, *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (názorná ukážka), *pozorovanie* (cielené vnímanie objektov a procesov).

- *Problémové metódy* - (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení), *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu požadovaného textu a jeho vizuálnej stránky).

- *Aktivizujúce metódy* - *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia danej problematiky), *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *kompozícia* (vypracovanie slohových prác).

- *Fixačné metódy* - *metódy opakovania a precvičovania* (ústne a písomné opakovanie, domáce úlohy a pod.).

Metódy a formy v jednotlivých častiach predmetu:

1. časť - jazyk

- Argumentačná metóda (výber hodín zameraných na výklad teórie a nových vedomostí)
- skupinové, individuálne vyučovanie, práca v dvojiciach (pri praktickom precvičovaní jednotlivých gramatických vedomostí a tém)
- spoločenská komunikácia – dialógy, samostatné prejavy (vybrané časti z tematického celku zvuková stránka jazyka, významová rovina)
- hravé formy výučby (uplatnené vo výbere hodín zameraných na opakovanie tematického celku, ich využitie bude podmienené povahou cieľovej skupiny žiakov)
- čítanie s porozumením – (pri práci s jednoduchými textami, plagátmi, tabuľky, zadania jednotlivých gramatických úloh...)
- písomný prejav – (precvičovanie pravopisu)
- porovnávanie a hodnotenie (pri porovnávaní jednotlivých gramatických odchýlok najmä v tvarosloví)
- Kooperatívne gramatické cvičenia

2. časť – sloh

- Tvorba vlastných textov (vybrané vyučovacie jednotky)
- argumentačná metóda (výber hodín zameraných na výklad teórie a nových vedomostí)
- skupinové, individuálne vyučovanie, práca v dvojiciach (pri praktickom precvičovaní jednotlivých slohových postupov)
- spoločenská komunikácia – dialógy, samostatné prejavy (vybrané časti z tematického celku informačný slohový postup – bežná komunikácia)
- hravé formy výučby (uplatnené vo výbere hodín zameraných na opakovanie tematického celku, ich využitie bude podmienené povahou cieľovej skupiny žiakov)
- čítanie s porozumením – (pri práci s jednoduchými textami, plagátmi, tabuľky...)
- jednoduchý písomný prejav – (pozvanie, pohľadnica, rozprávanie, opis)
- porovnávanie textov a ich hodnotenie (pri porovnávaní jednotlivých slohových postupov a útvarov)

3. časť - literatúra

- Práca s umeleckým textom (vybrané ukážky textov na hodinách literatúry, pokiaľ nie je text k danej téme v učebnici literatúry)
- Práca s literárnymi ukážkami (výber vhodných ukážok z učebnice literatúry – ak spĺňajú požiadavky témy vyučovacieho procesu)
- Skupinová práca (pri tvorbe vlastných textov – literatúra – výber vyučovacích hodín so zameraním na tematické celky: *krátke formy ľudovej slovesnosti, krátka próza, báseň, divadelná hra.*)
- Tvorba skupinových „projektov“ (vid' skupinová práca)
- Interpretácia diel, analýzy (pri práci s ukážkami na vybraných hodinách literatúry)
- Komunikácia, debata, diskusia
- IKT – PowerPoint (využitie dostupných materiálov na vybraných hodinách)
- Dramatizácia (výber vyučovacích hodín so zameraním na tematický celok: *divadelná hra*)
- Prezentácia projektov (výber vyučovacích hodín so zameraním na skupinovú prácu)
- Filmová produkcia (literatúra – zhrnutie tematického celku *filmová hra*)

VI. Učebné zdroje a pomôcky

1. časť – jazyk

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 6.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 7.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 8. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 8.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; KESSELOVÁ, Jana: Slovenský jazyk pre 6. Ročník základných škôl. Prvé vydanie. Bratislava: SPN, 2009.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; BALÁŽIKOVÁ, Katarína: Slovenský jazyk I pre gymnáziá s osemročným štúdiom. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POLANA, 2001.

OLOŠTIAK, Martin; OLOŠTIAKOVÁ, Lucia: Slovenský jazyk v kocke pre základné školy a nižšie ročníky viacročných gymnázií. Prvé vydanie. Bratislava: Fragment, 2008.

SVOBODOVÁ, Margita: Diktáty zo slovenčiny pre 5. a 6. Ročník ZŠ. 6. upravené vydanie. Bratislava: Mgr. Margita Svobodová, 2000.

LUKAČKOVÁ, Renáta; SOLČANSKÁ, Beata: Budem vedieť pravopis. Didaktis, 1998.

HEVIER, Daniel: Heviho diktátor

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

BENKOVÁ, Jozefína; RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 1. Prvé vydanie. Bratislava: MEDIA TRADE - SPN, 2002.

PATÁKOVÁ, Marta: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 2 - skladba. Prvé vydanie. Bratislava: MEDIA TRADE - SPN, 2002.

RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 3 - tvaroslovie. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2003.

RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 4 – náuka o slove. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2004.

Krátky slovník SJ
Synonymický slovník
Pravidlá slovenského pravopisu
Frazeologický slovník
Školský slovník spisovnej slovenčiny
Homonymický slovník
Paronymický slovník
Morfematický slovník
Okazionalizmy v hovorovej slovenčine

Teória motivácie v lexikálnej zásobe, Náuka Prešov
Lexikálna sémantika a derivatológia, Náuka Prešov
Život so slovotvorbou a lexikológiou, náuka Prešov

Slovné druhy – Stiefel – Eurocard
Závesná mapa – Slovné druhy I., II.
Slovenský jazyk – sada máp
Závesná mapa – Skladba jednoduchej vety
Závesná mapa – Hlásky a rozličné znamienka
Slovenský jazyk – Skladba jednoduchej vety

DVD – Význam slovenčiny, Jazyk a folklór
DVD – Banka mojich slov, Prečo mám rád slovenčinu, Učiteľia o slovenčine
DVD – Nárečia, Každý sme učiteľom slovenčiny

Výukový program – Animovaný SJ
Výukový program – Zvukové diktáty

2. časť – sloh

IHNÁTKOVÁ, Natália: Komunikácia a sloh pre 1. Až 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2002.

CESNAKOVÁ, Eva; HÚSKOVÁ, Alexandra: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 5 – komunikácia a sloh. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2004.

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 6.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 7.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 8. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 8.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

OLOŠTIAK, Martin; OLOŠTIAKOVÁ, Lucia: Slovenský jazyk v kocke pre základné školy a nižšie ročníky viacročných gymnázií. Prvé vydanie. Bratislava: Fragment, 2008.

FINDRA: Štylistika slovenčiny v cvičeniach. Osveta

HOLIČ: Rétorika. Enigma

Základy praktickej rétoriky, Náuka Prešov

Závesná mapa – Funkčné jazykové štýly

Závesná mapa – Slohové postupy

DVD – Banka mojich slov, Prečo mám rád slovenčinu

DVD – Komunikácia

DVD – Myšlienky sú riekami slov, Vieme rozprávať?

3. časť – literatúra

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl. Prvé vydanie. Bratislava: LITERA, 1997.

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl. Druhé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2000.

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 7. ročník základných škôl. Druhé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2000.

OBERT, Viliam: Literárna výchova pre 1. a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom – zbierka cvičení. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2005.

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

ZÁTURECKÝ: Slovenské príslovia, porekadlá, pranostiky a hádanky

ŠTRAUS: Princíp hry v slovenskej poézii

ŠTRAUS: Základy slovenskej verzológie

ŠTRAUS: Slovník poetiky

PAVLOVIČ: Lov slov

Kol. autorov: Hviezdoslav v interpretáciách

VALČEK: Slovník literárnej teórie

Kontúry slovenskej lit. pre deti a mládež, Náuka Prešov

CD nosiče s nahrávkami detských populárnych piesní

Filmy

DVD – Rozprávky, P.O.Hviezdoslav

DVD – Krása recitácie

DVD – Hory a krásy Slovenska v slovenčine, Tvorivé písanie

EZOP: Bájky

Staré grécke báje a povesti

HEVIER: Odlet papierových lastovičiek

DUŠEK, D.: Pištáčík

JOBUS, B.: Láskaivé rozprávky

HEVIER: Futbal s papučou

VII. Hodnotenie predmetu

Predmet je hodnotený váhovým systémom, klasifikovaný známku.

Počet známok za polrok: minimálne 6

(2x diktát, 2x známka z jazykového učiva – skúšanie formou testov, 1x známka z literárneho učiva, 1x kontrolná slohová práca + priebežne /test, skúšanie, aktivity, problémové úlohy.../)

• Váhy známok:

Váha 1

- „motivačné známky“ – za báseň, dobre vypracovanú DÚ, za samostatnú prácu na hodine /čítanka, krátka esej - úvaha, vynikajúci referát, cvičná slohová práca, práca s problémovou úlohou, päťminútovka apod./

- ústna odpoveď

Váha 2

- diktát /4x za rok, rozsah 91 – 100 plnovýznamových slov /

Zameranie diktátov:

1.- opakovanie učiva z 3.ročníka na začiatku 4. ročníka

2. - interpunkcia

3. - jednoduché súvetie

4. - záverečné opakovanie 1.- 4. ročníka

- kontrolná slohová práca (2x za rok)

1. - výklad

2. - úvaha

- testy (opakovanie tematických celkov)

• Hodnotenie kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 3 chyby = 2

4 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 – viac chýb = 5

• Hodnotenie kontrolnej slohovej práce:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava

Čitateľnosť - zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok.

Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.

Zreteľné grafické členenie odsekov - na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.

Prepísanie práce z konceptu do čistopisu - práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.

Čistota textu - bez škrtnia. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.

Dodržiavanie okrajov - vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.

Dodržanie predpísaného rozsahu - ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t. j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2.Vnútorná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)

Dodržanie témy - práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.

Myšlienkové vyústenie - zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou.

Úvaha - primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. *Výklad -* vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)

Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu - dodržanie žánrovej formy.

Vnútorná stavba, členenie textu - členenie textu do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletká, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

Nadväznosť a logickosť textu - úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. *Výklad -* vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)

Správne využitie slovných druhov - slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.

Morfologická správnosť jazykových prostriedkov - správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.

Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov - správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.

Rôznorodosť, variabilnosť - rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov.

Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. *Úvaha -* umelecké prostriedky.

Výklad - vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. *Opis -* primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)

4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb

Štýl (max. 4 body)

Správna štylizácia viet - zrozumiteľnosť textu ako celku.

Tvorivosť - tvorivá lexika.

Pútavosť - Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)

Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní

Práca by nemala obsahovať - nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Stupnica hodnotenia slohových prác:

28 – 26b = 1

25 – 21b = 2

20 – 14b = 3

$$13 - 9b = 4$$
$$8 - 0$$

Stupnica hodnotenia testov a písomných prác SJL:

$$100\% - 90\% = 1$$
$$89\% - 75\% = 2$$
$$74\% - 50\% = 3$$
$$49\% - 30\% = 4$$
$$29\% - 0\% = 5$$

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chváľitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Anglický jazyk úroveň A2– kvarta
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie anglického ako 1. cudzieho jazyka.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku (1. cudzí jazyk)** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **A2** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vzdelávania v anglickom jazyku v kvarte je dosiahnuť **úroveň A2** podľa SERR pre jazyky. Preto vyučovacie proces sa bude organizovať tak, aby vzdelávanie v tomto predmete smerovalo k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov, t. j. :

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú.

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho
- vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a
- sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo. Dôležité kompetencie
- pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:
- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností

- a kritického prístupu;
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových činností (SERR, 2013, s.12)

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií;
- pochopiť zámer zadanej úlohy;
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom. Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru osvojených slov a slovných spojení,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhlásť svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

Sociolingvistická kompetencia

Žiak dokáže:

- nadviazať, udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu v bežných spoločenských situáciách tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa atď.
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.;

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže :

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok);
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zisťovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru;
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR,2013,s.124-132).

IV. Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením - výkonový štandard

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď sa hovorí pomaly a jasne.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

- rozumie známym menám, názvom a slovám a veľmi jednoduchým vetám na plagátoch, pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života.
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).
- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť,
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov,

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom s partnerom, ktorý je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,

- používa jednoduché zdvorilostné formulácie (pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má),
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú.

Ústny prejav – monológ

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami dokáže opísať seba, ľudí, ktorých pozná, miesto, kde žije, čo robí a pod.
- dokáže poskytnúť informácie o sebe a svojej rodine (adresa, telefónne číslo, národnosť, vek, rodina, záujmy),
- vie opísať miesto, kde býva,
- vie porozprávať o svojich záľubách,
- vie poskytnúť informácie o svojom priateľovi, spolužiakoch
- vie porozprávať jednoduchý príbeh.

Písomný prejav - výkonový štandard

Žiak dokáže:

- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi,
- dokáže napísať jednoduché vety o sebe a iných ľuďoch , o tom, kde žijú a čo robia,
- vie napísať pozvanie a reagovať na pozvanie prijatím alebo odmietnutím

Kompetencie a funkcie jazyka

sú vyjadrené v **kompetenciách**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania Vyjadriť svoje plány
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti

	<p>Vyjadriť neznalosť</p> <p>Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</p>
7. Vyjadrovať pocity	<p>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie</p> <p>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</p> <p>Utešiť, podporiť, dodať odvalu</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej</p> <p>Vyjadriť sklamanie</p> <p>Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu</p> <p>Ubezpečiť</p> <p>Vyjadriť spokojnosť</p> <p>Vyjadriť nespokojnosť, post'ážovať si</p> <p>Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</p>
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</p> <p>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</p> <p>Vyjadriť, čo uprednostňujem</p>
10. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz</p> <p>Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu</p> <p>Získať povolenie, súhlas</p> <p>Dať súhlas</p> <p>Odmietnuť</p> <p>Sľúbiť</p>
11. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	<p>Ospravedlniť(sa)</p>
12. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo</p> <p>Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</p> <p>Vyjadriť prekvapenie</p> <p>Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo</p> <p>Vyjadriť nezáujem</p>
13. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo</p> <p>Odpovedať na žiadosť</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</p> <p>Ponúknuť pomoc</p> <p>Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem</p> <p>Odpovedať na návrh</p>
14. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím</p> <p>Poradiť</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/nieкого</p> <p>Pripomenúť</p> <p>Gratulovať</p>
16. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť nieкого</p> <p>Predstaviť sa</p> <p>Reagovať na predstavenie nieкого</p> <p>Privítať</p>
17. Korešpondovať	<p>Začať list</p> <p>Ukončiť list</p>
18. Telefonovať	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>

19. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
20. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

V. Obsahový štandard

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny týždenne

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Charakterové vlastnosti človeka • Hygiena a starostlivosť o telo

Človek na cestách (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Dopravné prostriedky • Osobná doprava • Príprava na cestu a cestovanie • Turistika a cestovný ruch • Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Škola a jej zariadenie • Učebné predmety • Pracovné činnosti a profesie • Školský systém • Celoživotné vzdelávanie • Pracovné podmienky

Človek a príroda (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zvieratá/fauna • Počasie • Rastliny/flóra • Klíma • Človek a jeho životné prostredie • Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Volný čas a záľuby (2)

Obsahový štandard

- Záľuby
- Literatúra, divadlo, film
- Rozhlas, televízia a internet
- Výstavy a veľtrhy

Uprostred multikultúrnej spoločnosti (2)

Obsahový štandard

- Cudzie jazyky
- Rodinné sviatky
- Štátne a cirkevné sviatky
- Zvyky a tradície v rôznych krajinách
- Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Šport nám, my športu (5)

Obsahový štandard

- Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
- Športové disciplíny
- Význam športu pre rozvoj osobnosti
- Nové smerovania v športe
- Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby (4)

Obsahový štandard

- Nákupné zariadenia
- Pošta a telekomunikácie
- Druhy a spôsoby nákupu platenie
- Hotelové a reštauračné služby
- Centrá krásy a zdravia
- Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta (4)

Obsahový štandard

- Krajiny a svetadiely
- Moja krajina a moje mesto
- Geografický opis krajiny
- Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie (4)

Obsahový štandard

- Druhy umenia
- Kultúra a jej formy
- Spoločnosť – kultúra – umenie
- Kultúra a jej vplyv na človeka
- Umenie a rozvoj osobnosti
- Kultúrny život

Mládež a jej svet (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivity mládeže • Vzťahy medzi rovesníkmi • Generačné vzťahy • Predstavy mládeže o svete • Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Výber profesie • Zamestnania • Pracovné pomery a kariéra • Platové ohodnotenie • Nezamestnanosť

Človek a spoločnosť (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Jazyk ako dorozumievací prostriedok • Formy komunikácie • Kultúra komunikácie

Krajina, ktorej jazyk sa učím (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Geografické údaje • História • Turistické miesta a kultúrne pamiatky • Zvyky a tradície • O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Jazyková dimenzia (80)
<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduchý a priebehový prítomný čas, tvorba otázky, odpovede a záporu. • Statické a dynamické slovesá. • Jednoduchý a priebehový minulý čas, tvorba otázky, odpovede a záporu. Súvetia s použitím when a while. Vyjadrenie minulosti pomocou used to. • Predprítomný čas, tvorba otázky, odpovede a záporu • Vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to. Vyjadrenie budúceho deja pomocou will. Vyjadrenie budúceho deja pomocou prítomného priebehového času. • Nulový , prvý a druhý kondicionál. Uvádzacie slovesá say/tell. • Sloveso + neurčitok. Sloveso + ing. • Bežné frázové slovesá. • Trpný rod v jednoduchých formách. • Slovesá s predložkovými väzbami listen to, look at, smile at. • Nepriama reč. Nepriame otázky. • Určitý a neurčitý člen, nulový člen. • Zvratné zámená. • Samostatné prívlastňovacie zámená mine, yours, his, hers, its, ours, theirs. • Časové výrazy. • Modálne slovesá should, shall, would, needn't, will, won't. • Opisné tvary to be able to, to have to, to be allowed to.

• Vyjadrenie modality pomocou possibly, probably, perhaps

VI. Metódy a formy práce

A/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

B/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

C/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

D/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

Project 5

Prekladové slovníky

Výkladové slovníky

Časopisy

Gramatické príručky

Internet

VIII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 4 hodiny týždenne

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať hodnotenie známku so slovným hodnotením
- rešpektovať individuálne osobitosti žiaka

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné)
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

SYSTÉM VÁŽENÉHO PRIEMERU

V jednom klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha1 alebo 2-podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede - konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – (váha1 alebo 2 podľa náročnosti)

1 známka zo súhrnného testu/slohového útvaru (váha 2)

1 známka z gramatického testu (váha1 alebo 2-podľa náročnosti)

Počas klasifikačného obdobia by mal žiak získať známku z jedného slohového útvaru – platí pre 1.- 4. ročník 4. roč. gymnázia a pre kvintu-oktávu 8. roč. gymnázia.* V ročníkoch prímea-kvarta – v kompetencii vyučujúceho.

*(Vzhľadom na TVVP, však môže dôjsť k posunu termínov písania slohových prác, záväzné však je, aby žiaci zvládli dva slohové útvary počas jedného školského roka).

V druhom klasifikačnom období 4. ročníka a Oktávy žiak získa minimálne 4 známky:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1 alebo 2 - podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

1 známka zo súhrnného testu / slohového útvaru (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

BODOVÝ SYSTÉM

V klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (10-20 bodov-podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – 10-20 bodov)

1 známka zo súhrnného testu /slohového útvaru (20 bodov)

1 známka z gramatického testu (10-20 bodov-podľa náročnosti)

Počas klasifikačného obdobia by mal žiak získať známku z jedného slohového útvaru – platí pre 1.- 4. ročník 4. roč. gymnázia a pre kvintu-oktávu 8. roč. gymnázia.* V ročníkoch prímea -kvarta v kompetencii vyučujúceho.

*(Vzhľadom na TVVP, však môže dôjsť k posunu termínov písania slohových prác, záväzné však je, aby žiaci zvládli dva slohové útvary počas jedného školského roka).

V druhom klasifikačnom období 4. ročníka a Oktávy žiak získa minimálne 4 známky:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (10-20 bodov podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – 10-20 bodov)

1 známka z veľkého testu /zhrnutie učiva/ (20 bodov)

1 známka z gramatického priebežného testu (10-20 bodov)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň B1-B2 /podľa ročníka/

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$VZ = \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots$

súčet hodnôt váh

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Nemecký jazyk Kvarta A2
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená **dvoj** hodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **nemeckom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v nemeckom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a podobne v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- si dokázali vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- rozoznávať, pochopiť a efektívne používať jednotlivé stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj budúci profesijný rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa nemeckým jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru;
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov;
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií;
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém;
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchšej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, že dokáže:

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok);
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zisťovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi;
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru;
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede

IV. Komunikačné jazykové zručnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná; porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života;
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach;
- identifikovať tému vypočutej diskusie;
- porozumieť základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe;
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru;
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu;
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach;
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty;
- porozumieť jednoduchým osobným listom;
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy;

- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie;
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov

3. Písomný prejav

Žiak sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, že počas štúdia dokáže zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov;
- napísať jednoduché osobné listy;
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie;
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci; napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi;
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa – miesto, škola, rodina, záujmy

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, že počas štúdia dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy;
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny;
- identifikovať hlavnú tému diskusie, ak je reč pomalá a jasná;
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy;
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení;
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne;
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie;
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť

Ústny prejav – monológ

Žiak vie súvisle a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj.

Žiak na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, že počas štúdia dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto;
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok;
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti

V. Kompetencie a funkcie jazyka

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
--------------	---------

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, pošťávať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť

	<p>Zakázat Vzopriet sa proti zákazu/Spochybnit zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť</p>
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	<p>Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať</p>
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo Vyjadriť nezáujem</p>
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvalu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie</p>
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok</p>
18. Korešpondovať	<p>Korešpondovať Začať list Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní</p>

	ohl'adom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadat' slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Kvarta – Nemecký jazyk v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Kvarta	Odievanie a móda	16
	Mládež a jej svet	16
	Človek a príroda	16
	Jazykové prostriedky	18

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočuť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Odievanie a móda (16)

Obsahový štandard

- základné druhy oblečenia
- doplnky
- výber oblečenia na rôzne príležitosti

--

Človek a príroda (16)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• človek a jeho životné prostredie,
• príroda okolo nás
• ochrana životného prostredia,

Mládež a jej svet (16)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• vzťahy medzi rovesníkmi,
• generačné vzťahy,
• záľuby mladých

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Morfológia
Podstatné mená
<ul style="list-style-type: none">
• skloňovanie podstat. mien v G – po člene určitom a neurčitom,
• tvorenie množného čísla,

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Zámená
<ul style="list-style-type: none">
• vzťahné zámená,
• opytovacie zámená,

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Slovesá
<ul style="list-style-type: none">
• jednoduchý a zložený minulý čas ďalších pravidelných a nepravidelných sloves,
• slovesá s povinnými predložkovými väzbami,
• trpný rod prítomného a minulého času,
• podmieňovací spôsob 2

Jazykové prostriedky (3)
Obsahový štandard
Príslovky
<ul style="list-style-type: none">
• stupňovanie,
• zámenné príslovky,

Jazykové prostriedky (3)

Obsahový štandard
Prídavné mená
<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné a nepravidelné stupňovanie, • skloňovanie prídavných mien po člene určitom a neurčitom v N. a A.,

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Syntax
<ul style="list-style-type: none"> • otázky vo vedľajšej vete – nepriame otázky, • rozvitý infinitív „ statt ..... zu „ ,

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnosticské:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

Wir 3 (Modul 8 – 10)

časopisy v nemeckom jazyku

Prekladové slovníky

Aktivity podľa SERR pre A2

CD, DVD, video a audio nahrávky

IKT

Európske jazykové portfólio

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 2 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A2

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100% – 90 % = výborný

89% - 75% = chváľitebný

74% - 50% = dobrý

49% - 30% = dostatočný

29% - 0% = nedostatočný

$VZ = \underline{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}$

súčet hodnôt váh

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 zaokrúhľujeme nadol

- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Ruský jazyk	A2
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia	

I. Charakteristika predmetu

Ruský jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v ruskom jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená dvojhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie vo **ruskom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo ruskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B 1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne B2

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak na úrovni A2 dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si ruského jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru;
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov;
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií;
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém;

- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách;
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napríklad výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom bežných výrazov

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok);
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zísťovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi;
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru;
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu logickým časovom slede

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná;
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života;
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach
- identifikovať tému vypočutej diskusie
- porozumieť základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru;
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekvencovanú slovnú zásobu;
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach;
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty;

- porozumieť jednoduchým osobným listom;
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy;
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie;
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov

3. Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov;
- napísať jednoduché osobné listy;
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa – miesto, škola, rodina, záujmy

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy;
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny;
- identifikovať hlavnú tému diskusie, ak je reč pomalá a jasná;
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy;
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení;
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne;
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie;
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto;
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok;
- podať krátky jednoduchý opis udalostí, činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti

V. Predmetové kompetencie

Sú vyjadrené **v spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť. Prehľad kompetencií a funkcií jazyka.

Spôsobilosti	Funkcie
--------------	---------

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, pošťávať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť

	<p>Zakázat Vzopriet' sa proti zákazu/Spochybnit' zákaz Vyhrážat' sa Sľúbit'</p>
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	<p>Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietať obvinenie Vyčítať</p>
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo Vyjadriť nezáujem</p>
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvalu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie</p>
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok</p>
18. Korešpondovať	<p>Korešpondovať Začať list Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní</p>

	ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradit' zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Zčať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý – v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý	Obchod a služby	6
	Človek na cestách	6
	Výživa a zdravie	6
	Odievanie a móda	7
	Človek a príroda	4
	Šport nám, my športu	5
	Krajiny, mestá a miesta	7
	Multikultúrna spoločnosť	2
	Slovensko	5
	Jazykové prostriedky	18

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Obchod a služby (6)

Obsahový štandard

- Názvy obchodov
- Čo si v tomto obchode môžem kúpiť
- Aké služby tu ponúkajú?
- Práca s textom
- Opis obrázkov
- Dialógy - nakupujeme

Človek na cestách (6)

Obsahový štandard

- Na stanici
- Cestovný poriadok
- Práca s textom Metro
- Projekt Moskovské metro

Výživa a zdravie (6)

Obsahový štandard

- V reštaurácii
- Čo používame pri stolovaní – riad, príbor a jeho súčasti
- Opis obrázkov
- Práca s textom Tak to nie je

Odievanie a móda (7)

Obsahový štandard

- Čo si obliekame - názvy oblečenia
- Práca s obrázkami – opis, čo si kto oblieka
- Rozhovory o móde
- Projekt Čo si oblečiem....

Človek a príroda (4)

Obsahový štandard

- Ročné obdobia
- Svetové strany
- Práca s mapou Slovenska - kde sa to mesto nachádza?
- Práca s textom Celý rok
- hádanky

Šport nám, my športu (5)

Obsahový štandard

- druhy športu
- opis obrázku – aký je to šport
- práca s textom
- pieseň o rozcvičke
- projekt Ako môžeme športovať v zime a ako v lete

Krajiny, mestá a miesta (7)

Obsahový štandard

- na návšteve v dedine
- čo sa nachádza v dedine
- ideme na návštevu
- sme na návšteve
- práca s obrázkami

Multikultúrna spoločnosť(2)

Obsahový štandard

- ruské príslovia, hádanky, žarty, piesne

Slovensko (5)

Obsahový štandard

- netradičná hodina zemepisu
- Slovensko – práca s textom
- Projekt Predstavujem vám Slovensko

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Morfológia

Podstatné mená:

- Skloňovanie podst. mien mužského, ženského a stredného rodu

Jazykové prostriedky (1)

Obsahový štandard

Prídavné mená

- Vzory:новый, летний,

Jazykové prostriedky (1)

Obsahový štandard

Zámená:

- osobné
- privlastňovacie

Jazykové prostriedky (5)

Obsahový štandard

Slovesá:

- Slovesá pohybu идти, ехать
- Slovesá odievania, надевать, одеватьсяискать, чистить, стать

• Časovanie slovíes дать, давать, положить, раставить, повесить

Jazykové prostriedky (3)

Obsahový štandard

Číslovky

• Číslovky 1000 – 2000   • vyjadrovanie dátumu

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

• Predložky Из, с, со, в

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

• Príslovky miesta

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Syntax

Vetné konštrukcie:

• Vyjadrovanie nutnosti   • Väzby typu každý pondelok, cez víkend   • Vyjadrovanie záporu

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

učebnica Ruský jazyk pre 6. ročník základných škôl : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,
pracovný zošit Ruský jazyk pre 6. ročník základných škôl : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,
obrazové prílohy, mapy, kazety, CD, DVD,

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 2 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A2

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100% – 90 % = výborný

89% - 75% = chváľitebný

74% - 50% = dobrý

49% - 30% = dostatočný

29% - 0% = nedostatočný

$VZ = \underline{\text{známka} \times \text{váha}} + \underline{\text{známka} \times \text{váha}} + \underline{\text{známka} \times \text{váha}} \dots$

súčet hodnôt váh

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 zaokrúhľujeme nadol

- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Francúzsky jazyk – Kvarta A2
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Francúzsky jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia vo francúzskom jazyku je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka

Na vyučovanie **francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka** vo štvrtom ročníku osemročného štúdia je podľa školského vzdelávacieho programu určená 2-hodinová dotácia. Požiadavky pre vzdelávanie vo francúzskom jazyku vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo francúzskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu francúzsky jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci dokázali:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak:

- vedome získava nové vedomosti a zručnosti;
- opakuje si osvojené vedomosti a dopĺňa si ich;
- uvedomuje si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opíše rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápe potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňa si vedomosti a rozvíja zručnosti, prepája ich s už osvojeným učivom, systematizuje ich a využíva pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;
- udrží pozornosť pri prijímaní informácií;
- pochopí zámer zadanej úlohy;
- účinne spolupracuje vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
- aktívne a často využíva doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využíva dostupné materiály;
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru;
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov;
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a viet, ktoré sa týkajú predvídateľných základných komunikačných situácií;
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém;
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť

Sociolingválna kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené sociolingválne kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách;
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.;
- udržať a rozvinúť základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom bežných výrazov

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby sa dokázal:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvoril koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok);
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi;
- vytvoriť jednoduchý text, ktorého cieľom je výmena informácií;
- použiť jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru;
- použiť najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede

Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť v priebehu vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2 počas štúdia dokáže porozumieť:

- podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná;
- slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života;
- základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach;
- téme vypočutej diskusie;
- základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe;
- jednoduchým pokynom informatívneho charakteru;
- vetám, výrazom a slovám, ktoré sa ho priamo týkajú

2. Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2 počas štúdia dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu;
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach;
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty;

- porozumieť jednoduchým osobným listom;
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy;
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie;
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov

3. Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A2 počas štúdia dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu svojich záujmov;
- napísať jednoduché osobné listy;
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie;
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci;
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi;
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa – miesto, škola, rodina, záujmy

4. Ústny prejav

Ústny prejav- dialóg

Učiaci sa na úrovni A2 počas štúdia dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy;
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny;
- identifikovať hlavnú tému diskusie, ak je reč pomalá a jasná;
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy;
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení;
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne;
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie;
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A2 počas štúdia dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto;
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok;
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti

IV. Kompetencie a funkcie jazyka

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania Vyjadriť svoje plány
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahy
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Žiadosť o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie	Obviňovať sa, priznať sa

pravidiel alebo nesplnenie povinností	Ospravedlniť sa Odmietať/Poprieť obvinenie
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonal Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoľo Vyjadriť, že som na niečo/niekoľo zabudol Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Ukončiť list
19. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
20. Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
21. Porozprávať príbeh	Rozprávať príbeh

V. Obsah vzdelávania

Ročník: Kvarta - štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Kvarta	Človek na cestách	5
	Vzdelávanie a práca	1
	Obchody a služby	8
	Krajiny, mestá a miesta	4
	Odievanie a móda	8
	Krajina, ktorej jazyk sa učím	4
	Jazykové prostriedky	30

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Komunikovať
- Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené
- Porozprávať príbeh

Človek na cestách (5)

Obsahový štandard

- osobná doprava- bezpečnosť na cestách
- dopravné prostriedky

Vzdelávanie a práca (1)

Obsahový štandard

- život študenta (študentské manifestácie)

Obchody a služby (8)

Obsahový štandard

- nákupné zariadenia
- nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta (4)

Obsahový štandard

- krajiny, ich hlavné a známe miesta
- frankofónne krajiny a regióny

Odievanie a móda (8)

Obsahový štandard

- základné druhy oblečenia
- výber oblečenia
- mladý a móda
- odevné doplnky

Krajina, ktorej jazyk sa učím (4)

Obsahový štandard

- geografické údaje
- turistické miesta a kultúrne pamiatky
- o človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Jazykové prostriedky – morfológia (4)

Obsahový štandard

Prídavné mená

- prídavné mená s tromi tvarmi (*beau, nouveau, vieux*)

Jazykové prostriedky – morfológia (4)

Obsahový štandard

Častice

- záporné častice *ne...que / personne / jamais / rien, ne.....plus*
- vyjadrenie súhlasu s kladnou a zápornou vetou (*moi aussi, moi non plus*)

Jazykové prostriedky – morfológia (14)

Obsahový štandard

Slovesá

- časovanie slovíes 1. triedy s pravopisnou zmenou (zakončených na *-eler, -eter, -cer, -ger, -ayer*)
- časovanie slovíes 2. triedy zakončených na *-ir*
- zvrtné slovesá
- zložený minulý čas (*passé composé*) s pomocnými slovesami *avoir, être*
- časovanie nepravidelných slovíes *voir, connaître, venir, pouvoir, vouloir, devoir, s'inquiéter, plaire mettre*
- jednoduchý minulý čas- *imparfait*

Jazykové prostriedky – syntax (8)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • zdôraznenie vetných členov (<i>c'est..... que / qui</i>) • záporná veta

VI. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch

VII. Učebné zdroje

učebnica- En français 2

pracovný zošit- En français 2

doplnkové materiály

Internet (počítač, tablet)

CD, DVD, video a audio nahrávky

VIII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

Názov predmetu	Fyzika
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje tabelárnou a grafickou formou. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

II. Ciele predmetu

Oblasť: Svet/prírodovedné poznatky a myšlienky

Žiaci

- opíšu spôsoby, ktorými prírodné vedy pracujú,
- vyhodnotia zisky a nedostatky aplikácií vedy,
- diskutujú na tému etických a morálnych otázok vyplývajúcich z aplikácie vedy,
- diskutujú o tom, ako je štúdium vedy podmienené kultúrnymi vplyvmi,
- chápu, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi,
- považujú vedu za aktivitu spolupráce,
- demonštrujú znalosť vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov,
- demonštrujú schopnosť používať vhodnú terminológiu, vrátane použitia symbolov.

Oblasť: Komunikácia

Žiaci vyjadrujú myšlienky, argumenty, praktické skúsenosti z pozorovania

- použitím vhodného slovníka a jazyka,
- použitím grafov a tabuliek,
- použitím vhodného formátu laboratórneho protokolu,
- použitím digitálnych technológií (určených školským vzdelávacím programom).

Oblasť: Prírodovedné bádanie/vykonávanie experimentov

Žiaci

- formulujú problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom,
- formulujú hypotézu,
- testujú hypotézu v podmienkach riadenia jednej nezávisle premennej veličiny,
- plánujú experiment,
- naznačia záver konzistentný s realizovaným experimentom, komentujú chyby merania,
- vyhodnotia celkový experiment vrátane použitých postupov,
- postupujú podľa slovných i písaných inštrukcií,
- vyberú a bezpečne použijú experimentálnu zostavu, materiál, techniku vhodnú na meranie,
- vykonajú experiment bezpečne, zaznamenajú údaje z pozorovania a merania,
- použijú vhodné nástroje a techniku na zber dát,
- spolupracujú v skupine rovesníkov zostavenej učiteľom.

Oblasť: Spracovanie dát

Žiaci

- riešia úlohy s úplne definovaným problémom, ako aj úlohy s neúplne definovaným problémom a neúplne definované úlohy,
- organizujú, prezentujú a vyhodnocujú dáta rôznymi spôsobmi,
- transformujú dáta prezentované jednou formou do inej formy vrátane matematických výpočtov, grafov, tabuliek,
- identifikujú trendy v dátach,
- vytvárajú predpovede založené na dátach,
- naznačujú závery založené na dátach,
- odhadujú dáta na základe vlastnej skúsenosti,
- použijú poznatky na vysvetlenie záverov.

III. Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
--------	----------------------------	-----------------------------

Kvarta	Práca, energia	10
	Magnetické a elektrické vlastnosti látok	7
	Elektrický prúd v kovových vodičoch, v kvapalinách, v plynch.	23
	Elektromagnetické pole	14
	Polovodiče	4
	Energia pre náš život	4
	Projekt	2

Práca, energia (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce, • vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou prácou a teplom, medzi mechanicou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa, • vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie, • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií. 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanická práca, značka W, jednotka práce J, vzťah $W = F \cdot s$ • výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW • pohybová energia telesa, značka E_k, jednotky pohybovej energie J, kJ, MJ • polohová energia telesa, značka E_p, jednotky polohovej energie J, kJ, MJ, vzťah $E_p = m \cdot g \cdot h$ • vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie energia v prírode • klasifikácia zdrojov energie s dôrazom na zdroje využívané na Slovensku • nepriaznivé dôsledky zvyšovania spotreby energie

Magnetické a elektrické vlastnosti látok (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu, • vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom, • zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok, • vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, • overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, 	<ul style="list-style-type: none"> • magnet a jeho vlastnosti, magnetické pole Zem ako magnet, kompas • stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón • zelektrizovanie telies, elektrický náboj kladný a záporný • elektrické pole • elektroskop, elektrometer

Elektrický prúd v kovových vodičoch, v kvapalinách, v plynoch. (23)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek, zapojiť elektrický obvod podľa schémy, vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch, odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode, zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor, riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, navrhnuť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča, riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba, rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie, navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, pozná využitie tohto javu, vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynoch, pozná praktické využitie tohto vedenia, rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom 	<ul style="list-style-type: none"> elektrický obvod, časti elektrického obvodu, znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok elektrický prúd v kovovom vodiči, tepelné účinky prúdu žiarovka a história jej vynálezu elektrický prúd, značka I, jednotky elektrického prúdu A, mA, μA meranie elektrického prúdu, ampérmeter elektrické sily a elektrické pole vo vodiči elektrické napätie, značka U, jednotky elektrického napätia V, kV meranie elektrického napätia, voltmeter Ohmov zákon $I = U / R$, elektrický odpor vodiča, značka R, jednotky elektrického odporu Ω, kΩ, MΩ vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynoch.

Elektromagnetické pole (14)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť princíp činnosti elektromotora pokusom demonštrovať vznik indukovaného prúdu a napätia z grafu popísať priebeh striedavého prúdu vysvetliť princíp činnosti generátora striedavého napätia 	<ul style="list-style-type: none"> elektrický prúd ako zdroj magnetického poľa. Oersted, cievka a elektromagnet, jednoduchý elektromotor (stator, rotor), jav elektromagnetickej indukcie – vznik indukovaného prúdu a napätia, dynamo, alternátor, striedavý prúd,

<ul style="list-style-type: none"> • popísať transformátor, vysvetliť fyzikálny princíp jeho činnosti a využitie v praxi • popísať využitie trojfázového prúdu 	<ul style="list-style-type: none"> • ako pracuje tepelná elektrárňa, • transformátor, zmena napätia a prúdu, transformačný pomer, overenie činnosti transformátora, • rozvodná elektrická sieť, • elektrický prúd v domácnosti, • elektrina v dome – ochrana pred nebezpečným napätím.
--	---

Polovodiče (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť využitie polovodičov v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika polovodičov, • polovodiče typu P a N, • prechod P a N, polovodičová dióda, • využitie polovodičov.

Energia pre náš život (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • spracovať návrh na šetrenie el. energie vo vlastnej domácnosti • zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie 	<ul style="list-style-type: none"> • zdroj energie pre rastliny, živočíchy a ľudí, • vyčerpatel'nosť energetických zásob Zeme, • alternatívne zdroje energie.

Projekt (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky. 	<ul style="list-style-type: none"> • fyzika v novinovej grafike

V. Metódy a formy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje

- Fyzika pre 8.ročník ZŠ, 2.diel M.Macháček, SPN Bratislava
- Fyzika pre 9.ročník ZŠ a 4.ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Lapitková, Morková, ISPN 2012
- Pracovný zošit z Fyzika 9 ,P. Kriek, Orbis Pictus Istropolitana 2020

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 3 známky
- Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní.
- Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať študentov o stupnici bodovania a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu.
- Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známk 1-5.
- O téme a termíne písomnej skúšky sú študenti informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

<i>počet bodov</i>	<i>známka</i>
1) 100% - 90%	- výborný
2) 89% - 75%	- chválitebný
3) 74% - 50%	- dobrý
4) 49% - 30%	- dostatočný
5) 29% - 0%	- nedostatočný

Výpočet polročnej a koncoročnej známky sa uskutočňuje na základe váhového priemeru známok:

Názov predmetu	CHÉMIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Predmet chémie umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov.
- Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémie potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.
- Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.
- Organickou súčasťou učebného predmetu chémie je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Prierezové témy v predmete:

Environmentálna výchova

- tematický okruh: **Problémy životného prostredia**
- tematický celok: Chémia v službách človeka

- tematický okruh: **Vzťah človeka k prostrediu**
- tematický celok: Chémia v službách človeka

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- tematický okruh: **Negatívny vplyv drogových závislostí a globálnych problémov životného prostredia**
- tematický celok: Chémia v službách človeka

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémie.
- Prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.
- Podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.
- Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností.
- Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).
- V predmete chémie si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.
- Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.
- Spracovanie informácií a ich využitie pri plánovaní, realizovaní praktických postupov zameraných na spoznanie a kvantitatívne meranie prírodných javov, s ktorými sa stretávame v praktickom živote.
- Interpretácia získaných poznatkov a informácií so schopnosťou prezentovať, kriticky prehodnocovať a obhajovať svoje názory.
- Rozvíjanie schopnosti logického a kritického myslenia žiakov, schopnosti tímovej práce.

- Získavanie návykov spojených so správnym zaobchádzaním s chemickými látkami, na dodržiavanie zásad bezpečnej práce pri činnostiach z bežného života ako aj pri práci v laboratóriu.

III. Predmetové kompetencie:

- **Identifikácia a správne používanie pojmov.** Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.
- **Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia** – žiak vie popísať a popri prípade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).
- **Vysvetlenie javov** – žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov.
- **Predvídanie javov** a určovanie kauzálnych súvislostí – žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).
- **Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady** – žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnúť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).
- **Kvantitatívny popis** – žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.
- **Aplikácia vedomostí** – žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

V učebnom predmete chémia by žiaci mali nadobudnúť a rozvíjať nasledovné **kompetencie**

k učeniu

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť,
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu.

komunikačné schopnosti

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, obrázkov a tabuliek,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

riešenie problémov

- analyzovať vybrané problémy,
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh,
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh,
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh,
- posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy,
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných učebných predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

manuálne

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

sociálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- prijímať ocenenie, radu a kritiku a čerpať poučenie pre ďalšiu prácu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
kvarta	1. Názvoslovie anorganických látok	6
	2. Chemické výpočty	6
	3. Organické látky	18
	4. Prírodné látky	11
	5. Chémia v službách človeka	10
	6. Vyhodnocovanie projektov	6
	7. Laboratórne práce	9

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	NÁZVOSLOVIE ANORGANICKÝCH LÁTOK (6 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať značky prvých 30 prvkov + As, Br, Ag, Sn, I, Ba, Pt, Au, Hg, Pb • Vedieť uplatniť pravidlá tvorenia vzorcov pri názvosloví fluoridov, chloridov, bromidov, jodidov (K, Na, Ag, NH₄⁺, Al, Ca, Pb, Zn, Cu, Fe, Si, C, P, S) • Vedieť uplatniť pravidlá tvorenia vzorcov pri názvosloví oxidov (C, S, N, Si, Al, Fe, P, Ca, Mg, Mn, Cl) • Vedieť uplatniť pravidlá tvorenia vzorcov pri názvosloví hydroxidov (Na, K, Li, Mg, Ca, Ba, Al, Zn, Sn, Bi) • Vedieť uplatniť pravidlá tvorenia vzorcov pri názvosloví bezkyslíkatých kyselín (HF, HCl, HBr, HI) • Vedieť uplatniť pravidlá tvorenia vzorcov pri názvosloví kyslíkatých kyselín (Cl, N, P, C, S, I, Mn, • Vedieť uplatniť pravidlá tvorenia vzorcov pri názvosloví solí (dusitany, uhličitan, siričitany, dusičnany, sírany, manganistany, chloristany) 	<ul style="list-style-type: none"> • Názvoslovie halogenidov a oxidov • Názvoslovie hydroxidov • Názvoslovie kyselín • Názvoslovie solí
2	CHEMICKÉ VÝPOČTY (6 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať hmotnosť 1 mólu atómov rôznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Látkové množstvo • Molárna hmotnosť

	<p>prvkov,</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárnych hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu, • vypočítať látkové množstvo látky, ak je zadaná hmotnosť látky a molárna hmotnosť látky, • vypočítať hmotnosť látky a vody potrebnej na prípravu roztoku s určitou hmotnosťou a hmotnostného zlomku zložky roztoku, • vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadrovanie zloženia roztokov
3	ORGANICKÉ LÁTKY (18 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika organických látok • Organická chémia • Štvorväzbovosť uhlíka • Molekulový a štruktúrny vzorec • Uhlíkový reťazec – otvorený, uzavretý • Jednoduchá, dvojitá a trojitá väzba • Uhl'ovodíky • Nastené uhl'ovodíky (alkány) • Nenasýtené uhl'ovodíky (alkény, alkíny) • Polymerizácia, makromolekula • Prírodné zdroje uhl'ovodíkov • Oktánové číslo benzínu • Deriváty uhl'ovodíkov • Halogénderiváty • Kyslíkaté deriváty 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať príklady anorganických a organických látok, • poznať typ väzby medzi atómami v alkánoch, alkénoch a alkínoch, • napísať vzorce uhl'ovodíkov: <ul style="list-style-type: none"> - alkány: metán, etán, propán, bután, - alkény: etén, - alkíny: etín (acetylén) • opísať vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) výskyt a použitie metánu, etánu, propánu, butánu, eténu, etínu a benzénu, • poznať použitie propán-butánovej zmesi a vysvetliť, aké nebezpečenstvo hrozí pri unikaní tejto zmesi z tlakovej nádoby v uzavretom priestore, • vymenovať produkty horenia uhl'ovodíkov, • opísať polymerizáciu na príklade vzniku polyetylénu z eténu, • vymenovať prírodné zdroje uhl'ovodíkov (uhlie, ropa, zemný plyn), spôsob ich získavania a využitia, alternatívne zdroje energie (bioplyn), • uviesť negatívne vplyvy produktov vznikajúcich pri spaľovaní uhlia na životné prostredie, • vymenovať základné frakcie spracovania ropy (napr. nafta, benzín, oleje, asfalt), • vymenovať druhy benzínu, ktoré sa v súčasnosti u nás používajú ako palivo do automobilov, • vysvetliť súvislosť medzi oktánovým číslom benzínu a jeho kvalitou, • vymenovať plynné latky, ktorými prispieva automobilová doprava k znečisťovaniu ovzdušia, • vyznačiť na konkrétnych

		<p>príkladoch derivátov uhľovodíkov uhľovodíkový zvyšok a charakteristickú skupinu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • roztriediť príklady zlúčenín na uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov, • poznať názvy a vzorce: <ul style="list-style-type: none"> - halogénderivátov (chlórmetán), - alkoholov (metanol, etanol), - karboxylových kyselín (kyselina mravčia, kyselina octová), • poznať najdôležitejšie vlastnosti a možnosti využitia chloroformu, metanolu a etanolu, kyseliny octovej a acetónu, • vysvetliť, prečo sa halogénderiváty uhľovodíkov zaradujú medzi ekologické jedy, • zdôvodniť nebezpečenstvo používania freónov, • poznať vplyv metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, dôsledky pôsobenia etanolu ako návykovej látky, • poznať spôsoby zneškodňovania zvyškov farieb a rozpúšťadiel ako nebezpečných odpadov, • poznať pôvod názvu kyseliny mravčej
4.	PRÍRODNÉ LÁTKY (11 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať atómy prvkov, ktoré tvoria sacharidy, • uviesť rozdelenie sacharidov podľa zloženia (jednoduché, zložené), • vymenovať reaktanty, produkty a podmienky priebehu fotosyntézy, • vysvetliť význam fotosyntézy pre život človeka a živočíchov, • poznať výskyt, vlastnosti a možnosti využitia sacharidov (glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, glykogén a celulóza), • poznať vlastnosti tukov (rozpustnosť vo vode a v alkohole, pôsobenie svetla na tuky), • roztriediť tuky podľa zloženia (skupenstva) a pôvodu (výskytu), • vysvetliť funkcie tukov v živých organizmoch, • poznať vplyv rastlinných a živočíšnych tukov na ľudský organizmus, • vysvetliť vplyv cholesterolu na ľudský organizmus, • poznať zloženie a vlastnosti bielkovín, • poznať funkcie bielkovín v ľudskom tele, • vymenovať zdroje rastlinných a 	<ul style="list-style-type: none"> • Prírodné látky • Sacharidy, fotosyntéza • Tuky • Bielkoviny • Vitamíny, enzýmy, hormóny

	<p>živočišnych bielkovín,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam vitamínov a ich potravinové zdroje, • poznať význam enzýmov a hormónov pre človeka. 	
5.	CHÉMIA V SLUŽBÁCH ČLOVEKA (10 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať príklady a použitie plastov a syntetických vlákien, • opísať úžitkové vlastnosti a možnosti použitia syntetických vlákien, • uviesť výhody a nevýhody používania plastov z environmentálneho hľadiska, • uviesť rozdiely medzi mydlami a saponátmi, • opísať výhody a nevýhody používania pesticídov, • poznať účinky skupín liekov (antibiotiká, analgetiká, antipyretiká), • uviesť príklady a negatívne pôsobenie tolerovaných a zakázaných drog, 	<ul style="list-style-type: none"> • Plasty (polyetylén, polyvinylchlorid, polystyrén) • Syntetické vlákna (silon, nylon, polyester) • Mydlá, saponáty • Kozmetické prípravky • Pesticídy • Lieky, drogy
6.	VYHODNOCOVANIE PROJEKTOV (6 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vyhľadať v poskytnutej literatúre požadované informácie • Spracovať získané informácie do stručného prehľadu • Prezentovať získané informácie v primeranej forme 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizácia a vyhodnocovanie projektov
7.	LABORATÓRNE PRÁCE (9 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu • Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi • Poznať základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina) • Poznať pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach • Vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • Vedieť zaznamenať výsledok pokusu • Vedieť používať ochranné pomôcky: okuliare, rukavice, ochranný štít • Vedieť zostaviť jednoduchú chemickú aparatúru • Vykonať podľa návodu dôkaz niektorých prvkov v organických zlúčeninách • Vykonať podľa návodu porovnanie vlastností alkánov a anorganických látok • Porovnať podľa návodu vlastnosti derivátov uhlíkovodíkov (alkoholy, karboxylové kyseliny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratórny poriadok • Organické zlúčeniny • Uhlíkovodíky • Deriváty uhlíkovodíkov • Sacharidy • Bielkoviny • Tuky a oleje • Mydlá • Pracie a čistiace prostriedky • Makromolekulové látky • Vitamíny • Chémia životného prostredia • Konzervovanie potravín • Farbivá

<ul style="list-style-type: none"> • Overiť podľa návodu vlastnosti sacharidov • Dokázať podľa návodu prítomnosť bielkovín a overiť ich vlastnosti • Overiť podľa návodu vlastnosti tukov a olejov • Overiť podľa návodu niektoré vlastnosti mydla • Overiť podľa návodu zloženie a vlastnosti pracích práškov a čistiacich prostriedkov • Porovnať podľa návodu vlastnosti polyetylénu a polystyrénu • Dokázať podľa návodu prítomnosť vitamínu C • Pokusom overiť vplyv rôznych látok na rast rastlín • Pokusom odskúšať kolobeh vody v prírode • Pokusom odskúšať vznik smogu • Pokusom vyskúšať konzervačné účinky rôznych látok • Využiť chromatografiu na separáciu farbív 	
--	--

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- Adamkovič, Ružičková, Šramko, 2000: **Základy chémie**, SPN Bratislava
- **Chémia pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**, SPN Bratislava
- Joniaková, Daniela, 1995: **Chémia pre základné školy**, SPN Bratislava
- Internet
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný

29% - 0% ⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	BIOLÓGIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia.
- Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí.
- Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov.
- Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.
- Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.
- Usporiadanie učiva nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí.
- Štruktúra obsahu sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody.
- Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj.
- Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky.
- Obsah ročníka je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

Prierezové témy v predmete:

Environmentálna výchova

- tematický okruh: **Problémy životného prostredia**
- tematický celok: Životné prostredie organizmov a človeka
- tematický okruh: **Vzťah človeka k prostrediu**
- tematický celok: Životné prostredie organizmov a človeka

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- tematický okruh: **Negatívny vplyv drogových závislostí a globálnych problémov životného prostr.**
- tematický celok: Životné prostredie organizmov a človeka

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčasti celku.
- Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

III. Predmetové kompetencie:

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.

- Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.
- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním **d'alších kľúčových kompetencií žiakov:**

v oblasti komunikačných schopností:

- identifikovať a správne používať základné pojmy,
- objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov,
- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť,
- samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- predpokladať a určiť príčinné súvislosti,
- pozorovať, experimentovať a odhadovať.

v oblasti sociálnych kompetencií:

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach,
- aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
kvarta	1. Základné životné procesy organizmov	3
	2. Životné procesy baktérií, húb a rastlín	20

	3. Životné procesy živočíchov	17
	4. Organizácia živej hmoty organizmov	7
	5. Dedičnosť a premenlivosť organizmov	8
	6. Životné prostredie organizmov a človeka	11

<i>TC</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
1	ZÁKLADNÉ ŽIVOTNÉ PROCESY ORGANIZMOV (3 hodiny)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné životné procesy organizmov. • Chápať význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov. • Porovnať spoločné a odlišné znaky životných procesov rastlín a živočíchov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Životné procesy organizmov. • Výživa, dýchanie, vylučovanie, rozmnožovanie, rast a vývin, dráždivosť a citlivosť, pohyb a ich význam pre život.
2	ŽIVOTNÉ PROCESY BAKTÉRIÍ, HÚB A RASTLÍN (20 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Poznať výživu a prijímanie živín baktérií (rozkladných, kvasných, mliečnych, hľuzkových, parazitických). • Rozlíšiť výživu saprofytickej a parazitickej huby. 	<ul style="list-style-type: none"> • Životné procesy baktérií, rastlín a húb. • Výživa a dýchanie baktérií a húb.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať podľa schémy podstatu procesu fotosyntézy. Zdôvodniť autotrofnú výživu rastlín. • Poznať podstatu dýchania rastlín. • Vymenovať látky, ktoré pri dýchaní prijíma a vylučuje rastlina, živočích, človek. • Poznať význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchy a človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výživa a dýchanie rastlín. • Proces a význam fotosyntézy rastlín. Autotrofná výživa rastlín. • Proces a význam dýchania rastlín pre organizmy a človeka. • Poznať podstatu výživy rastlín.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať spoločné a odlišné znaky rozmnožovania baktérií a húb. • Rozlíšiť na príkladoch rozmnožovanie delením, pučaním a výtrusmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovanie baktérií a húb. Rozmnožovanie delením, pučaním a výtrusmi.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať podstatu nepohlavného a pohlavného rozmnožovania rastlín. • Uviesť príklady rozmnožovania poplazmi, hľuzami, odrezkami, podzemkom a cibulou. • Poznať význam pohlavných buniek rastlín. • Chápať podstatu oplodnenia vajíčka rastlín. • Rozlíšiť uloženie pohlavných buniek a semien ihličnatých drevín, listnatých drevín a bylín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovanie rastlín. • Nepohlavné a pohlavné rozmnožovanie rastlín. • Opelenie a oplodnenie. • Vznik plodu a semena.
	<ul style="list-style-type: none"> • Chápať súvislosť dráždivosti a pohybu. • Poznať aspoň jeden faktor dráždivosti rastlín. • Uviesť príklad pohybu častí rastlinných tiel spôsobeného svetlom, vodou, teplom, gravitáciou, chemickými látkami, dotykom a žiarením 	<ul style="list-style-type: none"> • Dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín. Pôsobenie fyzikálnych, chemických, biologických faktorov. • Reakcie rastlín na svetlo, teplo, vodu, chemické látky, žiarenie, dotyk, gravitáciu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať proces klíčenia. • Vymenovať podmienky klíčenia semien. • Porovnať podmienky klíčenia a rastu rastliny. Poznať podľa ročného životného cyklu jednoročnú, dvojročnú a trvácú rastlinu. • Porovnať na príklade vývin jednoklíčnolistovej a dvojklíčnolistovej rastliny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Život rastlín. • Klíčenie semena, rast a vývin rastliny. • Život rastlín počas roka, dĺžka života rastlín.
3	ŽIVOTNÉ PROCESY ŽIVOČICHOV (17 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam živín pre živočíchy. • Zdôvodniť heterotrofnú výživu živočíchov. • Porovnať časti tráviacej rúry bezstavovcov a stavovcov, v ktorých prebieha trávenie a vstrebávanie. Poznať bezstavovca s mimotelovým trávením. • Poznať význam zubov, jazyka a slinných žliaz pri spracovaní potravy. • Zdôvodniť súvislosť stavby chrupu cicavcov s prijímanou potravou. • Porovnať stavbu tráviacej sústavy mäsožravcov a bylinožravcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Heterotrofná výživa živočíchov. • Príjem živín živočíchmi a ich význam. • Osobitosti výživy bezstavovcov a stavovcov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať proces dýchania. • Rozlíšiť vnútorné a vonkajšie dýchanie. • Preukázať na príklade dýchanie povrchom tela. • Poznať osobitosti dýchania vodných a suchozemských bezstavovcov. • Poznať princíp dýchania stavovcov žiabrami, kožné dýchanie obojživelníkov. • Zdôvodniť význam vzdušných vakov vtákov. • Poznať princíp vonkajšieho a vnútorného dýchania cicavcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dýchanie živočíchov. • Význam dýchania živočíchov. Osobitosti dýchania bezstavovcov a stavovcov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam vylučovania. • Uviesť príklad bezstavovca s vyvinutou vylučovacou sústavou. • Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. Poznať sústavy orgánov stavovcov, ktorými sa vylučujú odpadové látky. • Zdôvodniť význam močovej sústavy stavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vylučovanie živočíchov. • Význam a osobitosti vylučovania bezstavovcov a stavovcov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam obehu telových tekutín. • Poznať obeh telových tekutín v otvorenej a zatvorenej obehovej sústave bezstavovcov. • Poznať význam krvi stavovcov. • Chápať princíp obehu krvi v zatvorenej obehovej sústave stavovcov. • Uviesť funkciu ciev a srdca stavovcov. • Vysvetliť súvislosť obehu krvi stavovcov so stálou telesnou teplotou. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obeh telových tekutín živočíchov. • Význam a osobitosti obehu tekutín bezstavovcov a stavovcov.

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam regulovania organizmu živočíchov. Rozlíšiť význam hormonálnej a nervovej regulácie. Rozlíšiť typy nervovej sústavy bezstavovcov. • Poznať súvislosť dráždivosti a nervového riadenia. Poznať súvislosť prijímania informácií zmyslovými receptormi s nervovou sústavou. • Porovnať zmyslové vnímanie zástupcu bezstavovca a stavovca. • Poznať regulačný význam nervovej sústavy stavovcov. Opísať princíp prenosu informácií stavovcov. • Uviesť príklad cicavca s dobre vyvinutými zmyslovými orgánmi potrebnými na lov koristi. Rozlíšiť aspoň dva nepodmienené a dva podmienené reflexy, významné pre život stavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulácia tela živočíchov. • Význam a osobitosti regulácie tela a zmyslového vnímania bezstavovcov a stavovcov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam pohybu živočíchov. • Poznať a zdôvodniť odlišnosti pohybového systému aspoň dvoch zástupcov bezstavovcov. • Uviesť príklad spôsobu pohybu jedného bezstavovca. Poznať a zdôvodniť prispôbenie pohybu zástupcov stavovcov životnému prostrediu a spôsobu života. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohyb živočíchov. • Význam a osobitosti pohybu bezstavovcov a stavovcov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať proces rozmnožovania. • Poznať podstatu oplodnenia vajíčka. • Odlíšiť na príklade pohlavné a nepohlavné rozmnožovanie. • Poznať rozmnožovanie obojpohlavného živočicha. Porovnať priamy a nepriamy vývin jedinca. • Rozlíšiť na ukážke (schéme) úplnú a neúplnú premenu hmyzu. • Odlíšiť vonkajšie a vnútorné oplodnenie stavovcov. Opísať nepriamy vývin obojživelníkov. • Rozlíšiť starostlivosť vtákov o mláďatá na príklade krmivého a nekrmivého vtáka. • Poznať vývin a spôsob výživy mláďat cicavcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovanie a vývin živočíchov. • Osobitosti rozmnožovania a vývinu bezstavovcov a stavovcov.
4	ORGANIZÁCIA ŽIVEJ HMOTY ORGANIZMOV (7 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam bunky pre organizmy. • Poznať stavbu a funkciu jednotlivých častí bunky. Odlíšiť živé a neživé súčasti bunky. • Porovnať znaky a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky. • Zdôvodniť odlišnosť stavby rastlinnej a živočíšnej bunky. • Pomenovať časti bunky, ktoré zabezpečujú 	<ul style="list-style-type: none"> • Bunka a jej štruktúra. • Štruktúra a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky.

	dýchanie, fotosyntézu a tvorbu bielkovín.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam príjmu a výdaja látok, fotosyntézy a dýchania ako procesov premeny látok v bunke. • Rozlíšiť aktívny a pasívny pohyb bunky. • Poznať súvislosť rozmnožovania bunky s prenosom dedičných informácií. • Opísať na schéme rozmnožovanie bunky delením. 	<ul style="list-style-type: none"> • Život bunky. • Základné životné procesy v bunke – príjem a výdaj látok, fotosyntéza a dýchanie, dráždivosť a citlivosť, pohyb, rozmnožovanie. • Bunka ako celok.
5	DEDIČNOSŤ A PREMENLIVOSŤ ORGANIZMOV (8 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Opísať prejavy dedičnosti organizmov. • Pomenovať časť bunky, v ktorej sú uložené dedičné informácie. • Vysvetliť význam nukleových kyselín pri prenose genetickej informácie. • Poznať uloženie genetickej informácie v bunke. • Opísať stavbu chromozómu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dedičnosť a jej podstata. • Jednotka genetickej informácie.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek. • Chápať príčinu tvorby kópií nukleovej kyseliny pred delením jadra bunky. • Poznať význam vzťahu alela, gén a znak. • Opísať podľa schémy kríženia vznik určitého znaku nového jedinca. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prenos genetických informácií, podstata a princíp prenosu.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam premenlivosti. • Odlíšiť nededičnú a dedičnú premenlivosť. • Uviesť príklad premenlivosti organizmov. • Opísať podstatu šľachtenia. • Uviesť príklad odrody rastliny alebo plemena živočícha. • Uviesť príklad vplyvu dedičnej choroby na život človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam dedičnosti. • Premenlivosť a rozmanitosť organizmov, druhové vlastnosti, vlastnosti jedinca.
	6. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ORGANIZMOV A ČLOVEKA (11 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať životné prostredie človeka. • Uviesť príklad prírodnej, umelej, sociálnej zložky prostredia. • Poznať význam pracovného, obytného a rekreačného životného prostredia človeka. • Vysvetliť rozdiel medzi vednými odbormi ekológia a environmentalistika. 	<ul style="list-style-type: none"> • Životné prostredie. • Zložky životného prostredia, vzájomné vzťahy a ich význam.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad vplyvu znečistenej vody, pôdy, ovzdušia na život organizmov a človeka. • Poznať príčiny znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia. Uviesť príklad nepriaznivého vplyvu priemyselnej výroby a dopravy na životné prostredie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Faktory ovplyvňujúce životné prostredie a podmienky života. • Vplyv na zdravie, život organizmov a ľudí.

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať možnosti alternatívnych zdrojov energie. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť všeobecnú ochranu prírody a osobitnú ochranu prírody a krajiny. • Poznať a pomenovať na ukážke aspoň tri druhy chránených rastlín, chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca. • Poznať aspoň tri kategórie chránených území. Uviesť príklad národného parku, chránenej krajinnej oblasti a prírodnej rezervácie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starostlivosť o prírodné prostredie a životné prostredie človeka. • Ochrana prírody. • Chránené rastliny, živočíchy, územia a ich význam.

Námety praktických aktivít

- Rozlíšenie typických znakov húb a rastlín podľa životných procesov.
- Pozorovanie rozmnožovacích orgánov výtrusných a semenných rastlín.
- Rozlíšenie živočíchov podľa typických znakov a funkcií sústav orgánov.
- Pozorovanie a odlíšenie bunkovej stavby tiel organizmov.
- Porovnanie vonkajšej a vnútornej stavby tiel rastlín a živočíchov.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Zložky životného prostredia našej triedy (školy, bydliska).

Námety na tvorbu projektov

- Návrh optimálneho životného prostredia našej triedy (školy, bydliska).
- Ako zlepšiť životné prostredie našej triedy (vybraného priestoru školy a pod.).

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Biológia pre 9. ročník základných škôl a 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1

- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
  - Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
  - Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
  - Aktivita študenta – max. váha 2
-
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Dejepis – Kvarta
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej, alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu sa na gymnáziách kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských skupín. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie. Napokon vo výučbe dejepisu ide aj o rozvíjanie kompetencie historickej kultúry ako schopnosti žiakov orientovať sa v mnohosti kultúrnych situáciách, v ktorých sa stretávajú s históriou.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosť poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- pochopia postupne, prečo sa história interpretuje rôznym spôsobom,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situáciách, v ktorých sa stretávame s históriou.

III. Predmetové kompetencie

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- identifikovať rôzne časové štruktúry – letopočet, dátum, obdobie, medzník, periodizácia, dlhé trvanie, krátke trvanie, s historickým priestorom,
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- identifikovať známe geografické pamiatky krajiny,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti, s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním
- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, □ rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad fotografie, historického obrazu,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu,
pri vyhľadávaní relevantných informácií
- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, napríklad vedeckých, vedecko-populárnych, literárnych, svedectiev, článkov, plagátov, máp,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie. pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty
- vyberaní informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,
- organizovaní informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,
- porovnávaní informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať, rozlíšiť skutočné a neskutočné, staré od nového, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, komiksu, legendy, povesti, spomienky,
- zaraďovaní informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému, pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov a vzťahov medzi nimi do pamäťovej mapy,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad prostredníctvom chronologickej tabuľky,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad kritickým overovaním historických faktov,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby, maľby.

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. **1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.**“

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: kvarta v štvorročnej forme štúdia,

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
kvarta	1. Európa v medzivojnovom období	10
	2. Československo v medzivojnovom období	8
	3. Obrazy druhej svetovej vojny	16
	4. Slovenský štát (1939-1945)	12
	5. Rozdelený svet	8
	6. Československo za železnou oponou	6
	7. Slovensko po roku 1989	6

Európa v medzivojnovom období (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, • rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, • rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> • parlamentná demokracia • komunizmus, fašizmus, nacizmus

Československo v medzivojnovom období (1918-1939) (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať politický systém ČSR, □ rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR, • porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku, • rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia 	<ul style="list-style-type: none"> • Česi, Slováci, • národnostné menšiny kultúra, • spolky, školstvo • centralizmus, autonómia

Obrazy druhej svetovej vojny (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> □ vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny, □ vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas, druhej svetovej vojny, □ spracovať holokaust na konkrétnom príbehu, □ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> • fašistická os, • protihitlerovská koalícia, □ totálna vojna, □ protifašistický odboj holokaust, □ koncentračné tábory

Slovenský štát (1939-1945) (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR, rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom, • zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu, • konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských • spoluobčanov, zhodnotiť význam Slovenského národného povstania, 	<ul style="list-style-type: none"> • totalitný režim, • židovský kódex , • deportácie, • odboj, • Slovenské národné povstanie

<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	
---	--

Rozdelený svet (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, • vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> • OSN, • superveľmoci: USA, ZSSR, • železná opona, studená vojna, • hospodárske a vojenské bloky , • hrozba jadrovej vojny, • dekolonizácia, • svet ako „globálna dedina“

Československo za železnou oponou (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať dôsledky februárového prevratu, • zdokumentovať prejavy totality, • identifikovať premeny vidieka a mesta, • spracovať spomienky svedka augustových udalostí, • zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Február, politické procesy, • znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia, • Pražská jar, • „normalizácia“ • Charta 77, disident, • sviečková manifestácia, nežná revolúcia
<p>v každodennom živote,</p> <p>☐ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia,</p>	

Slovensko po roku 1989 (6)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989, určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky, • rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí, □ určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru, • v Európskej únii, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> • parlamentná demokracia, • rozdelenie Československa, • vznik Slovenskej republiky, • vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie

V. Metódy a formy práce

- aktívne učenie
- metóda rozhovoru
- súčinnosť učiteľa a žiaka
- kooperatívne učenie
- tvorba projektov

VI. Učebné zdroje

- učebnica dejepisu pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom
- pracovný zošit č. 4
- atlasy
- noviny
- časopisy
- odborná literatúra
- populárno -vedecká literatúra,
- historická beletria,
- informačné technológie

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} \dots}{\textit{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: kvarta
Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33.hodín ročne

Slovensko – fyzickogeografická charakteristika (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, • vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, • zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska, • vymedziť a porovnať podľa mapy povodia najväčších slovenských riek, • vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska, • v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, • odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku, • uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch, • v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy). 	<ul style="list-style-type: none"> • Karpaty • Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, • Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy • Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, • Východoslovenská nížina • Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava • jazerá, plesá, umelé vodné nádrže • minerálne a termálne pramene • klimatické oblasti • vegetačné (rastlinné) stupne • chránené oblasti

Slovensko – socioekonomická charakteristika (17)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, • vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, • zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, 	<ul style="list-style-type: none"> • história • obyvateľstvo • mestá, vidiecke sídla • Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina • Nitra, Trenčín, Poprad, Martin • hospodárstvo a nerastné suroviny • administratívne členenie • cestovný ruch • problémy Slovenska • regióny Slovenska

<ul style="list-style-type: none"> • na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, • vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, • porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy), • zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, • zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska, • zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určia ich hlavné mestá, • porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, • porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve. 	<ul style="list-style-type: none"> • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO
---	---

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Slovensko – fyzickogeografická charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami • diskusia 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna,
Slovensko – socioekonomická charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami • diskusia 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna,

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Slovensko – fyzickogeografická charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • Tolmáči, L.: <i>Geografia kvarta</i>. 1.vyd. Bratislava: Poľana, 2002. 120 s. ISBN 8089002501 • Kol. 2005. <i>Školský atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Lauko V. a kol.: <i>Školský atlas Slovenská republika</i>. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2006. 48 s. ISBN 8080424888 • nástenné mapy Slovenska 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa • notebook • data- projektor • video- technika 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy – Slovensko • populárno- náučná literatúra
Slovensko – socioekonomická charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • Tolmáči, L.: <i>Geografia kvarta</i>. 1.vyd. Bratislava: Poľana, 2002. 120 s. ISBN 8089002501 • Kol. 2005. <i>Školský atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Lauko V. a kol.: <i>Školský atlas Slovenská republika</i>. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2006. 48 s. ISBN 8080424888 • nástenné mapy Slovenska 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa • notebook • data- projektor • video- technika 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy – Slovensko • populárno- náučná literatúra

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<i>počet bodov</i>	<i>známka</i>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Občianska náuka
Vzdelávacia oblasť	Človeka a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Ekonomika ako voliteľný predmet má žiakom sprostredkovať potrebné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti, pomocou ktorých získajú základnú orientáciu vo fungovaní ekonomického systému spoločnosti. Žiaci nadobudnú schopnosť narábať so základnými ekonomickými kategóriami, pojmami, procesmi a javmi, s ktorými sa budú stretávať v každodennom živote. Ekonomika je veľmi dôležitý predmet najmä v súčasnom svete, keď je pre každého človeka dôležité orientovať sa v základných životných situáciách a keď musí robiť každodenné ekonomické rozhodnutia.

Ekonomika má významnú úlohu v procese prípravy žiaka nielen na získanie teoretických ekonomických poznatkov, ktoré budú ďalej rozvíjať na vysokých školách, ale aj nadobudnutie určitých zručností a postojov, ktoré sa týkajú ekonomického života spoločnosti, každodenného života občana v nej, aby získali praktické zručnosti spojené s využívaním ekonomických ukazovateľov a právnych noriem.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Názov tematického celku	Všeobecné ciele	Špecifické ciele
Základy ekonomiky a ekonómie	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak je schopný <i>vyjadriť vlastnými slovami</i> podstatu ekonómie ako vedy, • získava základné vedomosti o ekonomickom fungovaní spoločnosti, • rozumie cieľom a podstate výrobného procesu • <i>vie zostaviť</i> rebríček ľudských potrieb • <i>vie vysvetliť</i>, ako môže využiť poznatky z ekonómie vo svojom súkromnom živote. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vie definovať</i> pôvod slova ekonómia, • dokáže vlastnými slovami vyjadriť slovné spojenie homo economicus, • <i>vie uviesť vzťah</i> medzi ekonómiou a ekonomikou, • <i>vie charakterizovať</i> výrobné faktory • <i>vie aplikovať</i> Maslowovu pyramídu potrieb na pracovnú oblasť • <i>vie charakterizovať</i> ekonomiku SR, • <i>vie na príklade</i> SR <i>charakterizovať</i> prechod z centrálne riadenej ekonomiky na zmiešanú (sociálno-trhovú), <i>vysvetliť</i> úlohu konkurencie v trhovej ekonomike, •
Trhový mechanizmus	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vie analyzovať</i> pojmy trhový mechanizmus, trh, ceny, ponuky, dopyt • <i>vie analyzovať</i> príčiny zlyhávania trhového mechanizmu a zdôvodniť potrebu zásahov štátu do ekonomiky 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vie objasniť</i> princípy fungovania trhu na príkladoch vzťahu medzi dopytom, ponukou a cenou • <i>vie preukázať</i> praktickú orientáciu v problematike fungovania trhového mechanizmu,
Základné formy podnikania	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vie definovať</i> personálne a kapitálové spoločnosti, k.s., a.s., s.r.o., družstvá, živnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vie porovnať</i> výhody a nevýhody živností a spoločností s ručením obmedzeným, ako najčastejších foriem podnikania.

III. Predmetové kompetencie

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Základy ekonómie a ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> Žiak rozvíja schopnosť naučiť sa učiť. vie uplatniť iniciatívnosť a podnikavosť, rozvíja sociálne a personálne kompetencie, rozvíja spoločenské a občianske kompetencie
Trhový mechanizmus	<ul style="list-style-type: none"> odvodiť všeobecné zákonitosti na základe poznania princípu a ovplyvňujúcich faktorov, získavať informácie z diagramov, schém, tabuliek, posúdiť súčasnú ekonomickú situáciu u nás i v rôznych častiach sveta
Základné formy podnikania	<ul style="list-style-type: none"> dokáže aplikovať a hodnotiť ekonomické informácie dokáže rozpoznať možnosti a spôsoby uplatnenia informácií ekonomického rázu v bežnom živote, napr. analyzovať makroekonomické ukazovatele a výsledky hospodárenia,

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jedna hodina

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý/kvarta	1. Základy ekonómie a ekonomiky	15
	2. Trhový mechanizmus	9
	3. Základné formy podnikania	9

Základy ekonómie a ekonomiky (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> vie definovať pôvod slova ekonómia, dokáže vlastnými slovami vyjadriť slovné spojenie homo economicus, je schopný vyjadriť vlastnými slovami podstatu ekonómie ako vedy, vie vysvetliť vzťah medzi potrebami a statkami, vie vysvetliť pojem vzácnosť, dokáže zdôvodniť význam ekonómie pre jednotlivca, vie vysvetliť slovo ekonómia, vie uviesť vzťah medzi ekonómiou a ekonomikou, vie vysvetliť pojmy mikroekonómia, mikroekonomika, 	<ul style="list-style-type: none"> základné ekonomické pojmy, uspokojovanie ľudských potrieb, výrobný proces, výrobné zdroje, vzácnosť výrobných zdrojov, rozhodovací proces, výber, alternatívne náklady, ekonómia, ekonomika, mikroekonómia, makroekonómia, ľudské potreby, Maslowova hierarchia potrieb,

<ul style="list-style-type: none"> • vie na príkladoch vysvetliť, ktoré problémy rieši mikroekonómia a ktoré makroekonómia, • vie určiť rozdiel medzi pozitívnou a normatívnou ekonómiou a uviesť príklady, • vie na základe analýzy textov určiť, či ide o makroekonomickú, alebo mikroekonomickú problematiku, • na základe analýzy textov určiť, či ide o výroky pozitívnej, či normatívnej ekonómie, • vie zostaviť rebríček ľudských potrieb, • vie vysvetliť pojmy potreby a statky, • vie vysvetliť význam ľudských potrieb, • vie vysvetliť Maslowovu pyramídu potrieb, • vie aplikovať Maslowovu pyramídu potrieb na pracovnú oblasť, • vie definovať slová výroba, výrobca, produkt, • dokáže vlastnými slovami vyjadriť konkurencieschopnosť, • vie definovať slová spotreba, spotrebiteľ, • dokáže vlastnými slovami vyjadriť súkromná spotreba a verejná spotreba, • vie uviesť príklady na súkromnú a verejnú spotrebu, • vie vymenovať základné typy ekonomík, • vie porovnať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok, • vie charakterizovať ekonomiku založenú na tradíciách a zvykoch, trhovú, zmiešanú a príkazovú ekonomiku, • vie vymenovať výhody a nevýhody trhovej ekonomiky, • vie uviesť príklady štátov s trhovou ekonomikou, • vie vymenovať výhody a nevýhody príkazovej ekonomiky, • vie uviesť príklady štátov s príkazovou ekonomikou, • vie vymenovať výhody a nevýhody zmiešanej ekonomiky, 	<ul style="list-style-type: none"> • zmysel ľudských potrieb, • výroba, • výrobca, • produktivita práce, • produkt, • konkurencieschopnosť, • spotrebiteľ, • spotreba, • súkromná spotreba, • verejná spotreba, • základné ekonomické otázky, • Čo vyrábať? • Pre koho vyrábať? • Ako vyrábať? • typy ekonomík, • ekonomika založená na tradíciách a zvykoch, • trhovú ekonomiku, • príkazovú ekonomiku, • zmiešanú ekonomiku, • trhovú ekonomiku, • pozitívna a negatívna trhovej ekonomiky, • pozitívna a negatívna príkazovej ekonomiky, • pozitívna a negatívna zmiešanej ekonomiky, • význam ekonómie a ekonomiky pre jednotlivca, • trhovú ekonomiku, konkurencia, ekonomické inštitúcie.
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • vie uviesť príklady štátov s zmiešanou ekonomikou, • vie charakterizovať ekonomiku SR, • vie na príklade SR charakterizovať prechod z centrálne riadenej ekonomiky na zmiešanú (sociálno-trhovú), vysvetliť úlohu konkurencie v trhovej ekonomike, • vie vysvetliť, ako môže využiť poznatky z ekonómie vo svojom súkromnom živote. 	
--	--

Trhový mechanizmus (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie definovať pojem trhový mechanizmus, trh, ceny, ponuky, dopyt, • analyzovať príčiny zlyhávania trhového mechanizmu a zdôvodniť potrebu zásahov štátu do ekonomiky, • vie definovať pojem trh, • vie na príkladoch rozlíšiť jednotlivé typy trhov a stručne ich charakterizovať, • vie opísať správanie sa subjektov trhu a rozhodovanie v rôznych situáciách na trhu, • vie charakterizovať domácnosť, firmy a štát ako subjekty trhu, • vie charakterizovať pojmy práca, pôda, kapitál, renta, úrok, úver, • vie definovať pojem mzda, • vie vymenovať formy mzdy, • vie porovnať jednotlivé formy mzdy, • vie objasniť princípy fungovania trhu na príkladoch vzťahu medzi dopytom, ponukou a cenou, • vie určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu, • vie preukázať praktickú orientáciu v problematike fungovania trhového mechanizmu, • vie analyzovať príčiny zlyhávania trhového mechanizmu a zdôvodniť potrebu zásahov štátu do ekonomiky, • vie charakterizovať pojem konkurencia, 	<ul style="list-style-type: none"> • trhový mechanizmus, • tvorby ceny, ponuky a dopytu, • trh, • druhy trhov, • domácnosti, firmy, štát • práca, • pôda, • kapitál, • mzda, • pôda, • renta, • kapitál, • úrok, • úver • cena, • ponuka, • dopyt, • mzda, • tvorba ceny ponuky a dopytu, • konkurencia, • produktivita práce, • dokonalá a nedokonalá konkurencia, • konkurencieschopnosť, • peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike, • funkcie peňazí, • vývoj peňazí, • banky, • sporiteľne, • poisťovne,

<ul style="list-style-type: none"> • vie na základe príkladov uviesť dokonalú a nedokonalú konkurenciu, • vie charakterizovať nedostatky a nedokonalosti trhu, • rozumie pojmu konkurencia a vie rozlišovať formy nedokonalej konkurencie, • vie vysvetliť vznik peňazí, • vie vysvetliť formy a funkcie peňazí v modernej zmiešanej ekonomike, • vie na konkrétnych príkladoch určiť rôzne možnosti použitia peňazí, • vie posúdiť výhody a nevýhody rôznych možností použitia peňazí, • vie definovať pojmy banka, nebanková spoločnosť, úver, úrok, • vie uviesť úlohu bánk a iných finančných inštitúcií ako finančných sprostredkovateľov, • vie určiť pozíciu centrálnej banky v bankovej sústave a jej hlavné úlohy, • vie vysvetliť, aké bankové operácie vykonávajú obchodné banky a poisťovne, • vie charakterizovať rôzne produkty vybraných bankových a nebankových subjektov, • je schopný zaujať postoj k rôznym druhom úverov bankových i nebankových spoločností, • dokáže vysvetliť pojmy rozpočet, rodinný rozpočet, príjmy, výdavky, deficit, prebytok, multiplikačný efekt, • vie vymenovať druhy rozpočtov, • vie porovnať deficitný, vyrovnaný a prebytkový rozpočet, • dokáže vytvoriť deficitný rodinný rozpočet, pričom zohľadnia multiplikačný efekt. 	<ul style="list-style-type: none"> • nebankové subjekty, • rodinný rozpočet, • štátny rozpočet.
--	--

Základné formy podnikania (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie definovať podnik, podnikanie • vie uviesť rozdiely medzi fyzickou a právnickou osobou • vie charakterizovať zisk a stratu 	<ul style="list-style-type: none"> • základné formy podnikania • podnik, • podnikanie, • fyzická a právnická osoba,

<ul style="list-style-type: none"> • vie definovať podnik, podnikanie • vie vymenovať druhy podnikov • vie charakterizovať rôzne druhy podnikov • vie definovať živnosť • vie charakterizovať druhy živností • vie uviesť, ako postupovať pri založení živnosti, • vie posúdiť výhody a riziká podnikania v porovnaní so zamestnaním, • vie definovať personálne a kapitálové spoločnosti, k.s, a.s., s.r.o. ,družstvá, • vie uviesť, ako postupovať pri založení obchodných spoločností, • vie porovnať výhody a nevýhody živností a spoločností s ručením obmedzeným, ako najčastejších foriem podnikania. • vie vyhľadať informácie o zamestnaní v rôznych typoch médií. • vie na príkladoch uviesť, ako pomáhajú úrady práce a personálne agentúry, • vie zaujať stanovisko k funkcii podpory v nezamestnanosti, • vie vysvetliť špecifiká trhu práce, • vie porovnať záujmy subjektov na trhu práce, • vie preukázať praktickú orientáciu v profesijnom dopyte na slovenskom a európskom trhu práce. 	<ul style="list-style-type: none"> • zisk, • strata • podnik, • druhy podnikov • živnosti • druhy živností • obchodné spoločnosti • personálne a kapitálové spoločnosti, k. s , a.s., s.r.o. , • družstvá • svet práce • pohovor, • životopis, • motivačný list, • úrad práce, • nezamestnanosť, • trh práce.
---	---

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Základy ekonómie a ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Diskusia
Trhový mechanizmus	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická • Heuristická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Skupinová práca žiakov • Diskusia • Písomné a grafické práce
Základné formy podnikania	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická • Heuristická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Skupinová práca žiakov • Diskusia • Písomné a grafické práce

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra a ďalšie zdroje	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky
Základy ekonómie a ekonomiky	ŠLOSÁR, R a KOL.: Základy ekonómie a ekonomiky. 5. vydanie, Bratislava: SNP, 2006. NOVÁK, J. - ŠLOSÁR, R. : Základy ekonómie a ekonomiky pre stredné školy. 1. vydanie, Bratislava: SNP, 2008. Internet, knižnica http://www.ekonomiahrou.sk/index.php?m1=3&show=3 http://www.finance.sk/download/268-stahuj-obchodny-zakonnik/ Hospodárske noviny	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy
Trhový mechanizmus	ŠLOSÁR, R a KOL.: Základy ekonómie a ekonomiky. 5. vydanie, Bratislava: SNP, 2006. NOVÁK, J. - ŠLOSÁR, R. : Základy ekonómie a ekonomiky pre stredné školy. 1. vydanie, Bratislava: SNP, 2008. Internet, knižnica http://www.ekonomiahrou.sk/index.php?m1=3&show=3 http://www.finance.sk/download/268-stahuj-obchodny-zakonnik/ Hospodárske noviny	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy
Základné formy podnikania	ŠLOSÁR, R a KOL.: Základy ekonómie a ekonomiky. 5. vydanie, Bratislava: SNP, 2006. NOVÁK, J. - ŠLOSÁR, R. : Základy ekonómie a ekonomiky pre stredné školy. 1. vydanie, Bratislava: SNP, 2008. Internet, knižnica http://www.ekonomiahrou.sk/index.php?m1=3&show=3 http://www.finance.sk/download/268-stahuj-obchodny-zakonnik/ Hospodárske noviny,	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 2 známky
- 1x test - váha 2
- 1 samostatná práca (projekt, domáce úlohy, vypracované pracovné listy, ústna odpoveď)
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1

- Aktivita študenta – max. váha 2

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} \dots}{\textit{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Etická výchova - kvarta
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

I. Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- si osvoja základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- sa naučia participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- si osvoja dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií, sa naučia kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných, ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- si osvoja dôležité hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolani,
- si osvoja pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- si rozvíjajú morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť,
- definujú základné etické pojmy, súvislosti medzi hodnotami a normami,
- pochopia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem

III. Predmetové kompetencie

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Zdroje etického poznania ľudstva	<ul style="list-style-type: none"> • osvojenie si základných postojov, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy, • nadobudnutie spôsobilosti na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju • získanie spôsobilostí, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných, • rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť, • definovanie základných etických pojmov, súvislostí medzi hodnotami a normami,
Ekonomické hodnoty a etika	
Etika práce, etika a ekonomika	

	<ul style="list-style-type: none"> • pochopenie dôležitosti stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem
Masmediálne vplyvy	
Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí	

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jedna hodina týždenne/33hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý	Zdroje etického poznania ľudstva	7
	Ekonomické hodnoty a etika	7
	Etika práce, etika a ekonomika	7
	Masmediálne vplyvy	7
	Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí	5

Zdroje etického poznania ľudstva (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • Uviesť hlavné zdroje etiky • Vymenovať niektoré mravné hodnoty • Vysvetliť, na čo slúžia mravné normy • Vysvetliť význam svedomia • Vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry • Porovnať etický odkaz náboženstiev • Diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje etiky • mravné hodnoty a mravné normy • hodnotová orientácia, rebríček hodnôt • svedomie • etika a náboženstvá • aktuálne etické problémy v spoločnosti

Ekonomické hodnoty a etika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určiť formy vlastníctva • diskutovať o vzťahu k peniazom • vysvetliť pojem konzumizmus • analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti • zhodnotiť význam solidarity • posúdiť potrebu pomoci slabším • vystihnúť negatívne prvky reklamy • vysvetliť zásady ochrany spotrebiteľa na konkrétnych príkladoch zo života 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastníctvo • peniaze – „cieľ, alebo prostriedok?“ • materiálne a nemateriálne hodnoty • konzumná spoločnosť • sociálna nerovnosť • ekonomické cnosti • solidarita, dobrovoľníctvo, charita • reklama a manipulácia zákazníkov • ochrana spotrebiteľa

Etika práce, etika a ekonomika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posúdiť význam práce a pracovitosti pre sebarealizáciu človeka, • diskutovať o ekonomických hodnotách, • rešpektovať pravidlá „fair play“ • hodnotiť prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, • zhodnotiť význam solidarity, • akceptovať pravidlá fair trade, • uviesť klady a zápory globalizácie • analyzovať • vybrané globálne problémy. 	<ul style="list-style-type: none"> • profesijná etika • súťaživosť a spolupráca • pravidlá „fair play“ • etický kódex zamestnanca • ekonomické cnosti • princípy sociálnej náuky • fair trade • globalizácia • globálne problémy

Masmediálne vplyvy (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov • analyzovať prvky mediálneho produktu • vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom • zostaviť zoznam zásad kritického diváka • zhodnotiť prínos médií v živote človeka • vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu • diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • masmédiá a ich poslanstvo • typy mediálnych produktov • kritický divák • užívanie internetu • sociálne siete

Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii • Vymedziť zásady dialógu • Uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu • Objasniť efektívne riešenie konfliktov • Vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov 	<ul style="list-style-type: none"> • diskusia, hodnotiace postoje • vyjadrenie a prijatie komplimentu • riešenie konfliktov • asertívne správanie • kompromis

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy a formy práce
Zdroje etického poznania ľudstva	<ul style="list-style-type: none"> • Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt • V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch: 1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu 2. nácvik v podmienkach triedy, 3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...) • rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia
Ekonomické hodnoty a etika	
Etika práce, etika a ekonomika	
Masmediálne vplyvy	
Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí	

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra, ďalšie zdroje	Didaktická technika
Zdroje etického poznania ľudstva	Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny a cieľov. <ul style="list-style-type: none"> • Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998. • Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993. • Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997. 	Tabuľa, dataprojektor, notebook, fixky, pracovné listy
Ekonomické hodnoty a etika		

Etika práce, etika a ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> • Páleník, Ľ.: Prosociálne správanie. In: Vybrané kapitoly zo psychológie. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1995. • Alexová, Vopel: Nechaj ma, chcem sa učiť sám 	
Masmediálne vplyvy		
Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí		

VII. Hodnotenie predmetu

Povinne voliteľný predmet etická výchova sa neklasifikuje. Hodnotí sa na konci každého klasifikačného obdobia slovným vyjadrením absolvoval(a) respektíve neabsolvoval(a). Zásady hodnotenia v predmete etická výchova sú v súlade s Metodickým pokynom č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.. Pri hodnotení sa prihliada najmä na:

- aktívny vzťah k predmetu
- využívanie osobných predpokladov
- autentickosť, kreativita a originalita pri riešení úloh,
- nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

Podmienkou absolvovania je výstup študenta v podobe prezentácie, projektu, dramatizácie a podobne , na vopred zadanú tému z tematického celku na konci každého klasifikačného obdobia.

- 3 úrovne hodnotenia:
  - 0% - 39% = NEABSOLVOVAL
  - 40% - 69% = ABSOLVOVAL
  - 70% - 100% = AKTÍVNE ABSOLVOVAL

Názov predmetu	Náboženská výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

I. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet rímskokatolíckeho náboženstva na základných a stredných školách je povinne voliteľný výchovno-formačný učebný predmet s hodinovou týždennou dotáciou. Predmetom vyučovania rímskokatolíckeho náboženstva sú vybrané poznatky z jednotlivých teoretických a praktických teologických disciplín v spojitosti s vedami, ktoré vstupujú do vzťahu s učivom, hlavne so psychológiou, filozofiou, etikou, estetikou, sociológiou, biológiou.

Vyučovanie predmetu na stredných školách nadväzuje na vyučovanie náboženskej výchovy na základných školách. Na strednej škole sa dáva dôraz na hlbšie a komplexnejšie porozumenie, kritické reflektovanie, aplikáciu poznatkov a vedomie vlastnej identity. Celé vyučovanie prispieva k zrelosti žiakov a dovoľuje im celistvejšie pochopiť realitu. So vstupom Slovenska do Európskej únie je nutné viesť k zachovaniu vlastnej kresťansko-katolíckej a kultúrnej identity a zároveň sa vo výchove zamerať aj na hodnoty iných kultúr a vzájomné chápanie. „Totiž každá kultúra je prejavom reflexie nad tajomstvom sveta a človeka; je spôsobom, ktorý možno vyjadriť transcendentný rozmer ľudského života.“ Iným rozmerom výchovy v období globalizácie sa javí výchova k aktívnemu a zodpovednému spolužitiu, kde sú vzťahy násilia nahradené vzťahmi spolupráce vo vízii spoločného dobra.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitosti Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, Jeho zákonom a výzve k budovaniu Jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať Jeho poslanstvo vo svojom okolí.

III. Predmetové kompetencie

komunikačné kompetencie:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede
- kladie otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti
- osvojuje si vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho
- formuluje otázky, porovnáva, oponuje
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozširuje svoje kultúrne horizonty diskusiou
- učí sa reagovať primerane situácii
- je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte
- vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja - správu“ a vyjadriť svoje pocity
- učí sa dešifrovať a vhodne používať symboly
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa:

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- podieľa sa na spoločnej práci projektového vyučovania s použitím IKT (teleprojekty)
- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- zaujíma sa o rôzne problémy a nové veci
- dobre prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi
- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- vníma, rozpozná a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti
- obhajuje svoj názor

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín Cirkvi
- vysvetlí kresťanský pohľad na hodnotu individuálneho ľudského života
- je pripravený niesť zodpovednosť
- učí sa odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov človeka
- oceňuje prínos kresťanských hodnôt v ľudskej kultúre
- na konkrétnych príkladoch porovnáva rôzne životné štýly, oceňuje etické hodnoty
- rozhoduje o svojich hodnotách a cieľoch
- objavuje existenciu nemennej pravdy
- vytvára si rebríček hodnôt, hľadá víziu pre svoju budúcnosť a objavuje a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov,
- hľadá svoju úlohu vo svete aj v cirkvi
- oceňuje postoj vzájomnej tolerancie medzi mladými ľuďmi, posúdi mravný aspekt vzťahu a chápe zmysel vernosti
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na pohlavie
- preberá zodpovednosť za sebaurčenie a sebarealizáciu, objavuje prvky zodpovedného konania v konkrétnych životných situáciách
- objavuje kresťanský pohľad na zmysel života človeka
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

občianske kompetencie:

Žiak

- adaptuje sa na meniace životné a pracovné podmienky, podľa svojich schopností a možností sa podieľa na ich aktívnom a tvorivom ovplyvňovaní
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní zákonov obohacujúcich spoločnosť

- aktívne participuje na triednych a školských aktivitách
- zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí
- háji svoje práva aj práva iných
- vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti

kultúrne:

Žiak

- osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí takých, akí sú
- angažuje sa a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky
- všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník
- iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce
- učí sa tolerancii a empatickosti
- má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality, v ktorej žije, spoločnosti a prírody
- objavuje v biblickom prameni ekologické posolstvo, vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- správa sa spôsobom, ktorý podporuje trvalú udržateľnosť kvality životného prostredia
- vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamenty)
- rešpektuje kultúrne tradície ako základ súčasného umenia
- osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi
- uvedomuje si korene, tradíciu a historický vývoj výtvarnej kultúry
- vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície (obraz, literatúra, hudba, móda)
- osvojuje si kritický prístup k médiám
- má predstavu o vhodnej kombinovateľnosti farieb, tvarov
- pozná pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou oblečenia, vlasov či tváre
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu a v súvislosti s tým aj štýl obliekania sa na rôzne udalosti
- objavuje vyjadrovanie pravdy o svete pomocou rôznych literárnych a myšlienkových foriem
- ocení prínos štátu a Cirkvi pre dobro jednotlivca a spoločnosti
- rozumie rozdielom a spoločným prvkom svetových náboženstiev, osvojí si postoj vzájomnej tolerancie
- osvojí si kritéria pre rozlíšenie učenia rôznych náboženských siekt a vie popísať ich techniky manipulácie

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretoivosti ale aj kritickosti, k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon
- objavuje mravný aspekt umelého potratu a eutanázie
- osvojí si kritický prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky
- vníma sa ako časť celku
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí
- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou k opačnému pohlaviu prispieva k upevňovaniu medziludských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada
- dokáže si uvedomiť svoje potreby
- identifikuje sa so svojím vnímaním pocitov
- dôveruje si, uvedomuje si silné a slabé stránky, ktoré vníma ako svoje rozvojové možnosti
- vníma životnú situáciu starého a chorého človeka
- učí sa spätnej väzbe na vlastnú osobu
- uvažuje nad humánymi princípmi v duchu solidarity a lásky, objavuje rozmer empatie pre rozvoj sociálneho cítenia
- je pripravený byť v interakcii s inými ľuďmi v rôznych kontextoch

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ročníkový cieľ: :Posúdiť hodnotu zodpovednosti. Uvedomiť si osobnú zodpovednosť za seba a za iných. Formovať návyk kresťanského životného štýlu v rodinnom a spoločenskom živote.

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
prvý	1. Zodpovednosť	4
	2. Zodpovednosť za seba	6
	3. Zodpovednosť za svoju vieru	8
	4. Zodpovednosť za budovanie vzťahov	6
	5. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije	9

1. Zodpovednosť (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, dať do súvisu podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život	<ul style="list-style-type: none"> zodpovednosť život – pozvanie k zodpovednosti podobenstvo o talentoch

2. Zodpovednosť za seba (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, analyzovať kriticky mediálne ponuky, analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch	<ul style="list-style-type: none"> osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie) potreba životných vzorov, korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov), výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu, Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn), ponuka kresťanských vzorov (Jn 1,35-39)

3. Zodpovednosť za svoju vieru (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže	<ul style="list-style-type: none"> prečo veriť (dôvody pre vieru, dôvody

<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, • vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu túžby po Bohu a zmysle života, • reprodukovať Vyznanie viery, • charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, • vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad Cirkvi a ich význam, • zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • pre neveru), • poverčivosť – nesprávna forma religiozity, • nebezpečenstvo siekt a ich aktuálna ponuka, • vyznanie viery – rozhodnutie pre vieru, • reč Cirkvi – metaforická reč dogmiem, • nová reč Cirkvi – Druhý vatikánsky koncil, • kresťanská zrelosť (sviatostný život)
---	--

4. Zodpovednosť za budovanie vzťahov (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/ dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, • charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, • rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti, • uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha, • zdôvodniť jedným spôsobom nerozlučnosť manželstva, • vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, • vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej, • vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov, • obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery. 	<ul style="list-style-type: none"> • túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu), • priateľstvo a láska, • vzťah muž a žena • ideál rodiny a pseudorodina, • medzigeneračné vzťahy

5. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť dôležitosť ekologického myslenia v celospoločenskom kontexte, • aplikovať kresťanské hodnoty na ekologické myslenie, • zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a vo verejnom živote, • vysvetliť historické dôvody rozdelenia kresťanov, 	<ul style="list-style-type: none"> • ekológia a zodpovednosť (globálne problémy), • angažovanosť kresťana v spoločnosti, • úloha Cirkvi v spoločnosti, • kresťanské denominácie na Slovensku, • ekumenizmus

<ul style="list-style-type: none"> • akceptovať nevyhnutnosť úcty a tolerancie voči ľuďom iného vierovyznania, • charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku, • vysvetliť pojem ekumenizmus. 	
--	--

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Zodpovednosť	<ul style="list-style-type: none"> • motivačné metódy • demonštračná metóda • situačná metóda • dramatizácia 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
2. Zodpovednosť za seba	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • demonštračná metóda • dramatizácia • projektová metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
3. Zodpovednosť za svoju vieru	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • situačná metóda • kooperatívne vyučovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
4. Zodpovednosť za budovanie vzťahov	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • dramatizácia • projektová metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
5. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • situačná metóda • kooperatívne vyučovanie • 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,

V. Učebné zdroje

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Zodpovednosť- Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre deviaty ročník	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa, • notebook, • dataprojektor, 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • knižnica,

VI. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova

Vo vyučovacom predmete náboženstvo/náboženská výchova pri priebežnej klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie (domáce úlohy) riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri **súhrnnej** klasifikácii hodnotí:

učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu, osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu, usilovnosť a vzťah žiaka k činnostiam v edukačnom procese snahu o rozvoj svojich kompetencií

Známkou hodnotíme:

1. prácu s pracovným zošitom – priebežne
2. vytvorenie projektu – raz za polrok
3. krátke overenie vedomostí formou testu – raz za štvrt'rok
4. aktivitu na hodine, ústna odpoveď, iná práca žiaka aj praktická

Kritéria hodnotenia projektu:

1. obsah – 2 body
2. forma – 2 body
3. prezentácia – 4 body
4. obhajoba – 2 body

10 – 9 bodov ....výborný

8 – 7 bodov .....chválitebný

6 – 5 bodov.....dobrý

4 – 3 bodov.....dostatočný

2 – 0 bodov.....nedostatočný

Stupnica pri testoch:

100% - 90%   *výborný*

89,9% - 75%   *chválitebný*

74,9% - 50%   *dobrý*

49,9% - 35%   *dostatočný*

34,9% a menej   *nedostatočný*

Najväčšiu váhu pri klasifikácii má hodnotenie projektu a testu.

GEMBALOVÁ, A.: *Kritéria klasifikácie (a základné kritéria slovného hodnotenia) výchovno – vzdelávacích výsledkov žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova*. In: *Katolícky učiteľ*, č. 1 2009/2010

Názovpredmetu	Matematika
Vzdelávaciaoblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristikapredmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách s osemročným štúdiom (ďalej len GOŠ) je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách.

Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Má napomôcť rozvoju ich algoritmickeho myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov.

Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

II.Rozvíjajúce ciele predmetu

Na konci kurzu by študent mal byť schopný: .

- používať matematiku a matematické myslenie vo svojom budúcom živote,
- rozvíjať logické a kritické myslenie,
- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- vyhľadávať, získavať a spracúvať informácie vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Tomu musí zodpovedať:

- spôsob vyučovania

Vyučovanie treba viesť tak, aby rozvíjalo logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť argumentovať a umožnilo každému z nich získať poznatky objavovaním. Dostatočnú pozornosť a čas treba venovať použitiu získaných poznatkov pri riešení reálnych úloh. Zvyšovanie výpočtovej zručnosti a automatizácie výpočtov nesmie byť na úkor objavovania, pochopenia a aplikácie získaných poznatkov pri riešení úloh. Dôležitou súčasťou vyučovania je aj využívanie

prostriedkov IKT. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

- aj jeho náplň

Žiak sa má oboznámiť so základnými matematickými nástrojmi a spôsobmi reprezentácie (vzorce, premenné a funkcie, modely, diagramy, grafy, tabuľky), a to predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, má získať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Prostredníctvom riešenia úloh by sa mal žiak oboznamovať aj s príkladmi praktického použitia matematiky v súčasnosti aj v minulosti.

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky.

Žiak

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, diagramy),
- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky a vie ich využiť pri riešení problémov – kompetencia riešiť problémy,
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- má predpoklady k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť,
- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií,
- uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využiť,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,
- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácií a účelu uplatnenia,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
- dokáže reflektovať vlastnú identitu a budovať svoju samostatnosť – nezávislosť ako člen skupiny,
- vie si stanoviť ciele a priority v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- efektívne spolupracuje v skupine, je tvorivý,

- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky svojho správania – pracovná kompetencia
- kriticky hodnotí svoje výsledky, aktívne pristupuje k splneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti,
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje ochraňuje princípy demokracie,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý	1. Sumarizácia a upevňovanie učiva	15
	2. Mocniny a odmocniny	15
	3. Premenná, výraz	25
	4. Lineárne rovnice a nerovnice	18
	5. Pytagorová veta	10
	6. Priestorové telesá – ihlan, valec, kužeľ, guľa	22
	7. Základné rovinné útvary a ich vlastnosti	6
	8. Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	30
	9. Podobnosť trojuholníkov	12
	10. Štatistika	12

Sumarizácia a upevňovanie učiva (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prečítať a zapísať celé číslo, určiť k nemu opačné číslo, porovnať a usporiadať celé čísla, zobrazíť ich na číselnej osi a určiť ich absolútnu hodnotu • Rozlíšiť rovnobežníky a lichobežníky, vie vypočítať ich obsah a povrchy a vie ich zostrojiť • sčítať a odčítať výrazy s premennou, • vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly, vynímať pred zátvorku, • vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice, • vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu • vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a lichobežníka, • rozhodnúť o pravdepodobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • celé číslo, opačné číslo, absolútna hodnota čísla • štvorec, kosoštvorec, rovnobežník, lichobežník – obsah a obvod • pravdepodobnosť, udalosť

jednoduchej udalosti	
----------------------	--

Mocniny a odmocniny (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent), • zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov, • zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne, • vysvetliť vzťahy $x^2 = (-x)^2$ a $x^3 \neq (-x)^3$, • prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ), • zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, • vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, • vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, ..., 100. • Zapísať ako mocninu čísla 10, 100, 0,1000, ... • zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) - vedecký zápis čísla, • vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami a využitím zručnosti odhadu a zaokrúhľovania, 	<ul style="list-style-type: none"> • súčin rovnakých činiteľov, zápis pomocou mocniny • druhá mocnina, zápis druhej mocniny • tretia mocnina, zápis tretej mocniny • základ mocniny a exponent • druhá odmocnina, znak odmocnenia • tretia mocnina, znak odmocnenia • mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami • vedecký zápis čísla • odhad výsledku a zaokrúhľovanie

Premenná, výraz (25)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané celistvé a lomené výrazy, • rozlíšiť celistvý a lomený výraz, • určiť hodnotu lomeného výrazu, keď je 	<ul style="list-style-type: none"> • celistvý výraz, • výraz s neznámou v menovateli, • lomený výraz, • hodnota výrazu,

<p>daná hodnota premennej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítat' a odčítat' primerané lomené výrazy, • vynásobiť a vydeliť primerané lomené výrazy, • určiť podmienky riešiteľnosti lomeného výrazu • vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x+3} = 4$), • urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli, • určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, 	<ul style="list-style-type: none"> • sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie výrazov • rovnica s neznámou v menovateli • podmienka riešenia výrazu a rovnice s neznámou v menovateli
--	--

Lineárne rovnice (18)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • nájsť všetky riešenia lineárnej rovnice • zdôvodniť postup riešenia lineárnej rovnice a opísať prípady, kedy má lineárna rovnica jedno, žiadne alebo nekonečne veľa riešení, • nájsť všetky riešenia rovníc s jednou neznámou, ktoré možno previesť na riešenie lineárnej rovnice s použitím ekvivalentných úprav uvedených v časti <i>Vlastnosti a vzťahy</i>, • nájsť všetky riešenia lineárnej nerovnice • nájsť všetky riešenia sústavy dvoch lineárnych rovníc s 2 neznámymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnica, nerovnica, sústava rovníc, neznáma, koreň, kontrola (skúška) riešenia, ekvivalentné úpravy rovnice <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ekvivalentné úpravy: pripočítanie čísla alebo výrazu k obidvom stranám rovnice, vynásobenie obidvoch strán rovnice nenulovým číslom alebo výrazom,

Pytagorová veta (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka, • poznať a vedieť formuláciu Pytagorovej vety, • zapísať Pytagorovú vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj pri inom označení trojuholníka, • vyjadriť a zapísať základný vzťah Pytagorovej vety a podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, • vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravouhlý trojuholník, • Základné prvky pravouhlého trojuholníka, • Odvesny, prepona • Vzťahy • Význam a použitie Pytagorovej vety • Vyjadrenie neznámej zo vzorca

<ul style="list-style-type: none"> vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán, samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho života. 	
--	--

Priestorové telesá – ihlan, valec, kužeľ, guľa (22)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní, opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky, zostrojiť sieť ihlanu, valca a kužeľa, dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlanu, valca, kužeľa a gule, vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlanu, valca, kužeľa a gule 	<ul style="list-style-type: none"> ihlan (pravidelný, trojboký, štvorboký) sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti; výška, vrchol povrch, objem, vzorce na ich výpočet jednotky obsahu a objemu (rotačný) valec, (rotačný) kužeľ, guľa, guľová plocha sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrchol strana kužeľa stred gule, polomer a priemer gule objem, povrch

Základné rovinné útvary a ich vlastnosti (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> rozhodnúť, či je daný útvar osovo (stredovo) súmerný nájsť os súmernosti osovo súmerného útvaru, nájsť stred súmernosti stredovo súmerného útvaru 	<ul style="list-style-type: none"> os súmernosti. stred súmernosti. osovo (stredovo) súmerný útvar.

Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy (30)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> z grafu funkcie odčítať s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty a naopak – zaznačiť známou veľkosť funkčnej hodnoty do grafu, nájsť pre dané hodnoty nezávislých premenných hodnotu závisle premennej, ak je vzťah medzi závislou a jednou alebo dvoma nezávislými premennými opísaný vzorcom alebo 	<ul style="list-style-type: none"> premenná (veľičina), nezávislá a závislá premenná, lineárna závislosť, funkcia, lineárna funkcia, predpis funkcie, funkčná hodnota (v danom bode), definičný obor funkcie, obor hodnôt funkcie,

<ul style="list-style-type: none"> • tabuľkou, • zostrojiť graf lineárnej funkcie • načrtnúť graf lineárnej funkcie daných jednoduchých vlastností – rast/klesanie • použiť goniometrické funkcie pri výpočte prvkov pravouhlého trojuholníka • vyjadriť sínus, kosínus a tangens ostrého uhla v pravouhlom trojuholníku 	<ul style="list-style-type: none"> • graf lineárnej funkcie, súradnicové osi, súradnice bodu, • rastúca, klesajúca funkcia • goniometria pravouhlého trojuholníka, • sínus, kosínus, tangens
---	--

Podobnosť trojuholníkov (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov, • rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, • vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov, • na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy, • využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok, • určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu). • 	<ul style="list-style-type: none"> • geometrické útvary v rovine • zhodnosť geometrických útvarov • podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti • pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov • podobnosť trojuholníkov • vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) • podobnosť trojuholníkov v praxi

Štatistika (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente, • vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor, • vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe, • zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky, 	<ul style="list-style-type: none"> • štatistika, štatistické zisťovanie • štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie, • jednotka, absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu, aritmetický priemer • tabuľka, kruhový diagram, stĺpcový

<ul style="list-style-type: none"> • prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu, • znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak, • zrealizovať primeraný štatistický prieskum, • pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu, • vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru, • spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky, • interpretovať údaje z tabuľky, • prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty, údaje. 	<p>diagram</p> <ul style="list-style-type: none"> • graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému • hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia • využitie IKT v štatistike, prieskum
---	---

V. Metódy a formy práce

K tomu, aby žiak dosiahol výkonový štandard budeme používať:

- problémové vyučovanie TC 1,4,5
- projektové vyučovanie TC 8
- samostatnú prácu TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- práca v skupinách TC 1,2,3,4,5,6,7,
- klasické formy vyučovania TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- brainstorming 4,6,8
- pamäťové počítanie TC 1,2,3,5
- rozhovor TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- prácu s internetom práca na PC s výukovými programami

VI. Učebné zdroje

Učebnica pre 8. a 9..ročník Šedivý, Repáš

Zbierka úloh z matematiky pre 8. a 9. ročník

Odborná literatúra

Didaktické pomôcky

Internet a výukové programy

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie
- slovné hodnotenie
- hodnotenie známku, bodmi/ústna odpoveď, prezentácia projektu
- aktivita žiakov
- samostatná práca
- písomné skúšanie

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- opravenú písomnú prácu dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravenú písomku musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži
- žiak musí mať minimálne 5 znáмок za polrok

Hodnotenie sa prevádza z zmysle platného klasifikačného poriadku známami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer znáмок, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- kontrolná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Vyučujúci budú jednotne požívať nasledovnú stupnicu znáмок:

výborný	od 90% - 100%
chválitebný	od 75% - 89%
dobry	od 50% - 74%
dostatočný	od 30% - 49%
nedostatočný	menej ako 29%

Názov predmetu	Informatika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

Úvod

Vzdelávací štandard v predmete informatika je otvorený metódam a formám zvoleným na dosiahnutie cieľov definovaných výkonovými i obsahovými štandardami. Zvolené metódy a formy výučby by mali poskytnúť žiakom príležitosť na rozvoj individuálnych, učebných ciest. Vzdelávací štandard je rozčlenený na oblasti: Reprezentácie a nástroje, Komunikácia a spolupráca, Algoritmické riešenie problémov, Softvér a hardvér, Informačná spoločnosť. Oblasti obsahujú prierezové témy, ktoré sa učia priebežne s inými témami aj počas niekoľkých rokov. Napríklad v téme Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami – sa žiaci učia pracovať so súbormi a priečinkami nielen počas jedného ročníka, ale na rôznych úrovniach v celom procese vyučovania informatiky. Na ich zvládnutie je potrebný dlhší čas, opakované tréningy i dostatočná prax. Učiteľ individuálne zváži mieru toho, do akej hĺbky sa bude danej téme venovať. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetu. Takto štruktúrované učivo podľa jednotlivých tematických celkov tvorí obsahový štandard, ktorý chápeme ako záväzok pre učiteľa. Opäť však platí, že učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v rámci vymedzeného tematického celku. Pri koncipovaní príležitostí na rozvíjanie učebných ciest žiaka je našim spoločným cieľom vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré operujú pojmami, ako je hľadanie, pátranie, skúmanie, zisťovanie niečoho, čo je niekedy neisté alebo riskantné v poznávacom zmysle. Účinne si osvojíme len taký poznatok, ktorý si vytvoríme v konkrétnej činnosti. Ide nám o výučbu aktívnej výstavby poznatkov v informatike a pri práci s počítačom. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia vzdelávania absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente.

I. Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavné na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Predmet informatika v kvarte pozostáva z nasledovných tematických okruhov:

- Reprezentácie a nástroje (práca s multimédiami, práca s grafikou)
- Informačná spoločnosť (digitálne technológie v spoločnosti)
- Softvér a hardvér (práca v operačnom systéme)
- Algoritmické riešenie problémov (analýza problému, jazyk na zápis riešenia, pomocou postupnosti príkazov, pomocou cyklov, pomocou vetvenia, pomocou premenných, pomocou nástrojov na interakciu, interpretácia zápisu riešenia, hľadanie a opravovanie chýb)

II. Ciele predmetu

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom dig. technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy s nimi spojené,
- rešpektujú intelektuálne vlastníctvo.

III. Predmetové kompetencie

V predmete informatika sa rozvíjajú nasledujúce kľúčové kompetencie žiakov:

a) kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

b) sociálne komunikačné kompetencie

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

c) kompetencia v oblasti IKT

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokázať vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní

d) kompetencia riešiť problémy

- analyzovať vybrané problémy
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy, logicky spájať poznatky z rôznych predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh
- prijímať svoju zodpovednosť za riešenie problémov, dokázať sa poučiť z vlastných chýb a chýb iných

e) kompetencie sociálne a personálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

f) kompetencie pracovné

- stanoviť si ciele a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov
- kriticky hodnotiť svoje výsledky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: kvarta

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne polovica triedy / 33 hodín ročne

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s multimédiami (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, • rozhodovať sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<p>Pojmy: klip, efekt, prechod, strihanie, časová os Vlastnosti a vzťahy: video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom Procesy: vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu</p>

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s grafikou (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, • hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, • kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<p>Pojmy: oblasť, animácia Vlastnosti a vzťahy: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke) Procesy: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie</p>

INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ – digitálne technológie v spoločnosti (2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov • diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi. • diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam, • diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.	<p>Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba, informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)</p> <p>Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie</p>

SOFTVÉR A HARDVÉR – práca v operačnom systéme (2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie, • pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahrávať zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou), • skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, • porovnávať klady i zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet), • rozlišovať vstupné a výstupné zariadenia.	<p>Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér</p> <p>Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – analýza problému (1)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať opakujúce sa vzory, • rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, • vlastnými slovami sformulovať plán riešenia,	<p>Vlastnosti a vzťahy: aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí - neplatí, a/alebo/nie (neformálne)</p> <p>Procesy: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozhodovať sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, • uvádzať kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, • uvažovať o rôznych riešeniach. 	
---	--

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – jazyk na zápis riešenia (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka, • používať matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov. 	<p>Vlastnosti a vzťahy: algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov</p> <p>Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou postupnosti príkazov (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, • aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, • interpretovať postupnosť príkazov, • hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju. 	<p>Pojmy: parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov</p> <p>Procesy: zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou cyklov (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznávať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, • rozpoznávať to, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, • stanovovať počet opakovaní pomocou hodnoty, 	<p>Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom</p> <p>Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní</p>

<ul style="list-style-type: none"> • riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, • zapisovať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, • interpretovať algoritmy s cyklami. 	
--	--

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou vetvenia (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznávať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie, • rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, • zostavovať a zapisovať podmienku, • riešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), • zapisovať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, • interpretovať algoritmy s vetvením. 	<p>Pojmy: vetvenie, podmienka</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nespĺnená podmienka</p> <p>Procesy: zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou premenných (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú použitie premenných, • aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej, • riešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty, • zovšeobecňovať riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami, • interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými. 	<p>Pojmy: premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /)</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej</p> <p>Procesy: nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou nástrojov na interakciu (1)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznávať situácie, keď treba čakať na vstup, zapisovať algoritmus, ktorý reaguje na vstup, interpretovať zapísané riešenie, vytvárať hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup.	<p>Vlastnosti a vzťahy: prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu</p> <p>Procesy: čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – interpretácia zápisu riešenia (1)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa, vyjadrovať princíp fungovania návodu – objavovať a popisovať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu, hľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom.	<p>Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu</p> <p>Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – hľadanie a opravovanie chýb (1)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznávať, že program pracuje nesprávne, hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), rozlišovať chybu pri realizácii od chyby v zápise,	<p>Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajú-ci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba)</p> <p>Procesy: hľadanie chyby</p>

• dopĺňať, dokončovať, modifikovať rozpracované riešenie, • navrhovať vylepšenie.	

V. Metódy a formy práce

- a) klasické výučbové metódy
  - slovné – vysvetľovanie, prednáška, práca s textom, rozhovor
  - názorno – demonštračné – prezentácia a pozorovanie, práca s obrazom
  - zručnostno – praktické – napodobňovanie, experimentovanie, vytváranie zručností
- b) aktivizujúce metódy
  - diskusné
  - heuristické, riešenie problémov
- c) komplexné výučbové metódy
  - frontálne vyučovanie
  - skupinové a kooperatívne vyučovanie
  - samostatná práca žiakov
  - projektové vyučovanie
  - vyučovanie podporované počítačom

VI. Učebné zdroje

- Informatika pre stredné školy – Ivan Kalaš a kolektív, SPN 2001
- Práca s grafikou – Ľubomír Salanci, SPN 2000
- Práca s Internetom – Ľudmila Jašková a kolektív, SPN 2000
- Informatika okolo nás – Ivan Kalaš, Michal Winczer, SPN 2007
- 1. zošit o obrázkoch – Ľubomír Salanci, SPN 2009
- 1. zošit s internetom – Mário Varga, Andrea Hrušecká, SPN 2009

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, úroveň osvojenia výkonového štandardu žiakom. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané:

- obhajobou záverečných prác
- prezentáciou práce v skupinách
- praktickou prácou pri PC
- písomnou formou /písomky, testy/

Zásady klasifikácie

- každý test (písomku) je potrebné oznámiť týždeň dopredu
- opravený test (písomku) dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravený test (písomku) musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- žiak musí mať minimálne 5 známok za polrok

Hodnotenie sa prevádza v zmysle platného klasifikačného poriadku známkami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- test (písomka) váha 1
- záverečná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • pohybové hry v prírodnom prostredí
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • beh v teréne • pohybové hry • joga – základné polohy

Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (18 hodín)	
Atletika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> beh na 50m, 300m, 1000m, hod kriketovou loptičkou, skok do výšky, 	<ul style="list-style-type: none"> nízky a polovysoký štart, štafetové súťaže štafetová odovzdávka, hod kriketovou loptičkou, skok do výšky skok do diaľky beh na 50m, 300m, 1000m
Rytmická gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> využiť takt a rytmus melódie v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> cvičenia na hudbu aerobik cvičenia so švihadlom na hudbu zumba
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> kruhový tréning cvičenia s vlastnou váhou, rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda rozvoj vytrvalosti – HIIT metóda
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (41 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, stojka na rukách, cvičenia na kladine, preskok – roznožka, skrčka
Volejbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov vysvetliť základné pravidlá volejbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p>	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojruč zhora, odbíjanie obojruč zdola, podanie zdola, podanie zhora, nahrávka, riadená hra

<ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	
Basketbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá basketbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • uvoľňovanie sa hráča s loptou a bez lopty • streľba z miesta, • dvojtakt, streľba po dvojtakte • ÚHK „prihraj a bež“ • riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na jednotlivých postoch, • vedenie loptičky, • prihrávky na mieste a v pohybe , • streľba • hra
Softbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • opakovanie HČJ • riadená hra

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • pohybové hry v prírodnom prostredí
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • beh v teréne • pohybové hry • joga – základné polohy
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (16 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 150m,, 300m, 800m • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • rozvoj bežeckej rýchlosti • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, • rozvoj vytrvalosti HIIT metóda • kruhový tréning
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (44 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard

<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a viesť rozcvičenie • prakticky ukázať gymnastické cvičenia • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, • kotúľ vzad, • kotúľ letmo, • stojka na hlave, • preskok – roznožka, skrčka
Basketbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá basketbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • streľba z miesta, • dvojtakt - streľba po dvojtakte • riadená hra
Volejbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov • vysvetliť základné pravidlá volejbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> • odbíjanie obojruč zhora - n, • odbíjanie obojruč zdola – n, • podanie zdola - n • riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie loptičky, • prihrávka, spracovanie loptičky, • hra na jednotlivých postoch, • riadená hra
Softbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • hra pálkara • hra v poli • riadená hra

• hodnotenie výkonu v zápase	
Futbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá futbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie lopty • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky v pohybe • obchádzanie súpera • riadená hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrenie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby - kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, majú samostatnú časovú dotáciu. Sú formou s povinným obsahom a riadia sa samostatnými smernicami. V kvarte absolvujú žiaci kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na zimné športy (lyžiarsky kurz, snowbordový kurz).

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všíma najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2 – priemer známok zaokrúhlený na celé číslo)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2 + 1) : 2 = 1,50$ t.j. konečná známka je 1

$(3 + 1) : 2 = 2$ t.j. konečná známka je 2

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku.

Hodnotenie žiakov oslobodených od TSV:

Absolvoval aktívne – žiak sa na vyučovaní TSV aktívne zúčastňoval, zapájal a plnil úlohy vyučujúceho.

Absolvoval – žiak sa na vyučovaní TSV ospravedlnene nezúčastňoval (rozhodnutím riaditeľa školy) alebo sa žiak zúčastňoval, ale zo závažných dôvodov nepracoval.

Neabsolvoval – žiak sa na vyučovaní TSV neospravedlnene nezúčastňoval, alebo žiak na hodinách neodôvodnene nepracoval.